

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERVEILIGHEID EN WATERKETEN
HOOGHEEMRAADSCHAP DELFLAND
d.d. 6 november 2019

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Het is 19:31. Dus ik stel voor dat we met deze Commissie van Waterveiligheid en Waterketen gaan beginnen. De agenda, die voert tot 10 uur, maar laten kijken of we dat wat eerder af kunnen ronden. Volgens mij moet dat best wel goed te doen zijn. Welkom iedereen. Ik zie dat iedereen netjes zijn naamkaartjes heeft, dat is heel prettig voor de voorzitter. Wij hebben te gast hoogheemraad Egas en hoogheemraad Ouwendijk om hun agendapunten hier toe te lichten en te kijken welk besluit wij hier gaan nemen. Waarbij ik ook zie dat de heer Ouwendijk zijn naambordje correct heeft gecorrigeerd, hoop ik. Welkom iedereen. De agenda. Is er iemand die iets heeft toe te voegen of te wijzigen aan de agenda? De heer Hofman van de ChristenUnie-SGP.

De heer Hofman: Dankjewel, dankjewel, voorzitter. Ik wilde graag bespreken ingekomen stuk 5.01.

De voorzitter: 05.01. Dan bespreken we dat aan het einde. Is er nog iemand?

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: '...' (buiten microfoon).

De voorzitter: Mevrouw Van Hijlckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Hofman, kunt u uw '...'?

De heer Hofman: Sorry, ja.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Begrijp ik nu, want de agenda is zoals die is. Alleen er zijn bespreekstukken en hamerstukken en ingekomen stukken. Die lijst, die is prima, wat mij betreft. Maar als we even moeten aankondigen wat we graag zouden willen bespreken, dan zou ik graag...

De heer ...: '...'.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: De PPS naar de bespreekstukken willen tillen en even een korte vraag stellen over 501, de RES Rotterdam, Den Haag.

De voorzitter: Ik noteer dat de PvdA daar een vraag, allebei een vraag over heeft en de ChristenUnie-SGP ook. Heeft iemand anders nog verzoeken om een stuk over te hevelen naar de bespreekstukken? De heer Van de Winden van Ongebouwd.

De heer Van Winden: Het mag Van Winden zijn, we hebben eerder het gehad over kortere namen, maar de de mag je weglaten. Ik heb wat vragen over het muskusrattenbeheer, als dat zo mag zijn.

De voorzitter: Die staat sowieso op de agenda, dus daar krijgt u sowieso de kans voor. Dus dan kijk ik nog eenmaal rond. De heer Simon van Partij van de Dieren.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Nou, nog eventjes, deze commissie ook eventjes meenemen in de afspraken die we hebben gedaan over besprekstukken, hamerstukken, ingekomen stukken. Wij hebben afgesproken om de ingekomen stukken, die worden gepubliceerd in de map VV-stukken. Er wordt gevraagd van elke persoon of hij dat wil, van te voren wil aangeven of daar gesproken over kan worden. En dat ook de vragen al zijn ingediend. Het lijkt mij heel verstandig om voor deze commissie, voor deze agenda ook even neer te zetten dat als er een partij een stuk heeft geagendeerd als ingekomen stuk, om dat te bespreken, dat ook, dat dat eventjes gemeld wordt.

De voorzitter: Dank u, dat is inderdaad de correcte procedure. Dan moet ik ook zeggen dat ik wist van sommige partijen dat ze zich aan die procedure hebben gehouden, maar dat het niet op de agenda was geannoteerd. Dus vandaar dat ik die even deze ronde heb gedaan. Maar u heeft geheel correct dat dat de afspraak was om dat van tevoren al aan te geven. En dat gezegd hebbende, stel ik daarbij de agenda. De heer De Haan van AWP.

De heer De Haan: Het hamerstuk hebben wij ook één vraag en één opmerking.

De voorzitter: Dat is het hamerstuk van de PPS?

De heer De Haan: Ja.

De voorzitter: Dan noteer ik u ook daarbij. Dan kijk ik nog eenmaal rond, van dan... Bij dezen de agenda vastgesteld.

2. Lijst van toezeggingen van de commissie Waterveiligheid en Waterketen van 11 september

De voorzitter: Dan als tweede op agenda staat de lijst van toezeggingen van deze commissie. Had daar iemand een opmerking over? Ik zie als eerste mevrouw Van Hijckama Vlieg. U heeft het woord.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dank u wel, voorzitter. Een kort dingetje, is er al iets bekend over Kijkduin? Dat was een vraag uit de vorige keer, ik ben even benieuwd. En het tweede, dat is meer een opmerking en een verzoek. Wij hebben een groot aantal stukken besproken de vorige keer en er zit eigenlijk een beetje een rooie draad in, namelijk hoe zit het met de verdeling van verantwoordelijkheden bij handelingen die direct of indirect het belang van Delfland raken? Dus wat doet de gemeente? Wat doet de milieudienst, hebben we het over gehad. Het ging over de water, de verontreiniging in Hoek van Holland, het ging over lozen buiten inrichtingen bij centraal. Daarbij kwam de vraag steeds naar voren, wie doet nou wat en hoe stemmen we dat op elkaar af? En we hebben ook geconstateerd dat het strikt scheiden, gescheiden houden van functies eigenlijk niet zo werkt, want dan tolt iedereen een beetje om elkaar heen en dan zijn we ontzettend onduidelijk naar de buitenwacht toe. Dus mijn vraag is, kunnen we eens een keer apart aandacht besteden aan een meer geformaliseerde manier van bestuurlijke afstemming over dit soort dingen? Kan dit een problematiek zijn die we zo een beetje door het diepe circuit van onze gedachten laten gaan en een handelwijze op bepalen? Dat is mijn verzoek.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik toch even verder kijken. De heer Hofman, ChristenUnie-SGP.

De heer Hofman: Dankjewel, voorzitter. Wij hebben een vraag over de brief gericht aan de heer Doelman. Wanneer komt het vervolg? Dat staat ook op de lijst en er wordt aangegeven dat er nog vervolg komt wat betreft de bepaling van de eenheidsprijs voor afvoer van baggerspecie. Wanneer mogen we dat verwachten?

En vervolgens, aansluitend op de vraag van de verantwoordelijkheidsverdeling en vooral bij de noodoverloop, noodoverstort Hoek van Holland zou dat nog een punt zijn wat aanvulling zou krijgen.

De heer Van der Ree: Dank u wel, voorzitter. Ik wou even inhaken en mijn naam staat er ook bij op het, de ideeën die ontwikkeld worden op ambtelijk niveau, over een toekomstig bestemming van het gebiedje in Kijkduin. Ik zou heel graag daar zelf ook een notitie over willen maken en die op willen sturen. Ik hoop dat dat mogelijk is, dan kan ik die aan de griffier sturen. Is dat de procedure?

De voorzitter: Dat is mij ook niet zo bekend. Dat is in ieder geval niet gebruikelijk, maar daarbij hoeft het niet niet te kunnen. Ik geef dit even in beraad aan de hoogheerraad die dit in portefeuille heeft. Dan wie heeft als volgende het woord? Verder niemand? De heer Ouwendijk, hoogheerraad, mag ik u als eerste vragen om te reageren?

De heer Ouwendijk: Dat mag zeker, dank u, mijnheer de voorzitter. Wat betreft de vraag over Kijkduin en ik had begrepen dat we dat in een wat groter verband met betrekking tot de kust zouden bespreken. Mijnheer de voorzitter. Maar het kan zijn dat we het nu allebei over iets anders hebben.

Mevrouw...: '...' de toekomst '...'.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Mag ik even reageren? Niet Kijkduin in zijn algemeenheid, maar ons gebouw daar en de toekomst van die locatie.

De heer Ouwendijk: O, dat bedoelt u. Daar zijn geen, daar zijn nog geen ontwikkelingen om te melden anders dan dat we met de gemeente Den Haag in gesprek zijn hoe zij kijken naar het toekomstig gebruik van dat gebouw.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dat duurt wel lang.

De heer Ouwendijk: Dat duurt, dat klopt, dat duurt ook lang. Het is ook geen eenvoudig gebouw. Het staat op een bijzondere plek, hè, het is helemaal om **omhord** door een Natura 2000-gebied. Je kunt op die plek ook maar één keer iets doen. De gemeente is nu aan het onderzoeken of het past, hè? Ze willen daar wel iets, maar of het hun ook daadwerkelijk past in de bedrijfsvoering die ze daar op strand hebben. Daar is kort geleden een eerst ambtelijk gesprek over geweest, Den Haag is daar nu intern over aan het afstemmen, en die komt op vrij korte termijn weer deze kant op. Maar daar staat geen precieze datum voor gepland.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Mag ik constateren dat er, ik zeg maar, het eenvoudig verkopen aan de hoogste bidder met een leuk plan, dat dat niet de kortste weg is, maar dat wel degelijk gekeken wordt naar de combinatie natuur, kustverdediging, dat het een zorgvuldig afgewogen keuze is? ik begrijp dat uit uw verhaal '...'.

De heer Ouwendijk: Het is een bijzondere plek, mijnheer de voorzitter, dus wij zullen daar natuurlijk ook op een zorgvuldige manier mee omgaan.

De heer Van der Ree: '...' 50Plus?

De heer Ouwendijk: Sorry, mijnheer de voorzitter, die vraag heb ik niet opgeslagen.

De heer ...: '...' (buiten microfoon).

De voorzitter: De heer Van der Ree.

De heer Van der Ree: Nou doet hij het. Mijn vraag is of het mogelijk is om daar zelf ideeën voor in te brengen vanuit 50Plus?

De heer Ouwendijk: Er kunnen natuurlijk altijd ideeën ingebracht worden, dat spreekt voor zich. Alleen wat ik zojuist aangaf, er speelt daar natuurlijk wel een belangrijke rol bij en niet iedere bestemming is daar natuurlijk voor geschikt. En wat Delfland betreft, onroerend goed wat we niet gebruiken, dat willen we natuurlijk vervreemden. Hè? Dat zijn een beetje de hoofdregels en die gelden zeker met betrekking tot dit object.

De heer Middendorp: Voorzitter, punt van orde.

De voorzitter: De heer Middendorp, u heeft het woord.

De heer Middendorp: In navolging van de heer Simon. In het overleg met de fractievoorzitters is afgesproken dat iedere fractie ook ingekomen stukken kan sturen naar de map met ingekomen stukken. Dus het zou een mogelijkheid zijn om uw ideeën naar de map ingekomen stukken te sturen en dan kunt u hem ook vervolgens volgens de procedure die net uiteen is gezet in een volgende commissie agenderen voor bespreking.

De voorzitter: Dank u, voor deze suggestie. Om toch een beetje de orde te bewaken en elkaar niet te gaan bestoken met allerlei suggesties wil ik voorstellen dat we even de lijst van toezeggingen blijven behandelen. En daartoe geef ik het woord aan de heer Egas.

De heer Egas: Dank u wel, voorzitter. Eventjes allereerst de vraag van mijnheer Hofman over mijnheer Doelman. Dat zit in de portefeuille van Manita Koop en die staat in de planning om dat in februari in de commissie te behandelen.

Mevrouw...: In de andere commissie.

De heer Egas: In de andere commissie, ja. Dan even de vraag over de duidelijkheid en dat ging met name, dacht ik, de vorige keer de vraag van over de blauwe vlag en de overstort, wie is er verantwoordelijk voor wat? Dat hebben we, dachten we, goed verwoord te hebben in de lijst met toezeggingen. Dus dat Rijkswaterstaat verantwoordelijk is voor het buitengebied. En maar ik begrijp een beetje dat de vraag anders bedoeld is op dit moment.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Mag ik ...?

De voorzitter: Mevrouw Van Hijckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Van de voorzitter mag het ook. Ik trek het als een rooie draad uit dat hele verslag, dat we op verschillende momenten met verschillende partners afstemmingsproblematiek hebben in de zin dat we niet goed weten wie wat doet. En dat partijen naar elkaar verwijzen. Het is ook bij het waterkwaliteitplan kwam dat aan de orde. Wie is daar verantwoordelijk voor wat? En als er één probleem is en er zijn drie probleemeigenaren, dan moet er iets te verzinnen zijn in de zin van een samenbundeling van krachten. Dus ik zeg, het verslag is geweldig, daar heb ik niks op tegen, maar mijn vervolgvraag is, als we nou zo die bespreking in de vorige commissie de revue laten passeren, daar zit gewoon een rooie draad in, hoe doen we dat in geval van gedeelde verantwoordelijkheden met andere actoren, andere overheden? Hoe doen we dat nou?

De voorzitter: De heer Egas, voor een reactie.

De heer Egas: Dan denk ik dat we het inderdaad wat breder moeten trekken en het toch even terug moeten nemen naar het college, want dan hebben we natuurlijk er allemaal ermee te maken om daar een keer een goed beeld in te geven van hoe we dat willen doen. En ik denk dat een van de redenen is dat we ook duidelijkheid moeten geven. We proberen af en toe te voorzichtig te zijn in de verwoordingen. En het dan in zijn algemeenheid te houden in plaats van te zeggen, bij wie de verantwoordelijkheid ligt. Maar ik neem het even graag mee terug naar het college.

De voorzitter: Dank u wel. En wellicht dat het iets is wat nog een heel klein beetje kan ingevlochten worden bij de bestuursconferentie, maar dat laat ik geheel aan u. De heer Simon, eigenlijk hebben we de lijst van toezeggingen gedaan. Heeft u daar dan toch nog een actie, reactie over? Bij uitzondering.

De heer Simon: Nee, ik reageer gewoon op de hoogheemraad dat het inderdaad een verstandig idee is om dit zo te bewandelen.

De voorzitter: Ik dank u.

De heer ...: '...' (buiten microfoon).

De voorzitter: We zijn bezig met de lijst van toezeggingen.

De heer Hofman: Ook nog op de lijst van toezeggingen, bij interruptie. Omdat Kijkduin aan de orde kwam. In een ander verband hebben wij nog als fractie aangegeven om het als educatieruimte voor Delfland te behouden. En ook voor de zandmotor en dergelijk en de bunkerstichting. Er zitten zo veel belangrijke cultuurhistorische elementen en ook natuurzaken, dat dat meegenomen wordt in de overweging, hè? Want weg is weg. Het is een ideale ruimte, het is een mooie parkeerlocatie ook voor gasten uit het buitenland, uit alle delen van de wereld komt men kijken. Dus het lijkt me goed dat daar een tentoonstelling c.q. educatieruimte blijft, wat ons betreft. En dat dat essentieel is voor de toekomst om dat daar te realiseren. Want een bouwlocatie wordt het niet. Hè? Dus...

De voorzitter: Mijn Hofman, mijnheer Hofman, u heeft uw punt gemaakt. We gaan hier niet een discussie doen aan de hand van een punt op de lijst van toezeggingen. Dat is een separate discussie en daar moeten we even netjes agenderen voordat we dit gaan doen. Maar uw punt is duidelijk en ik zag non-verbaal dat u ook wat bijval kreeg.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan gaan wij naar de mededelingen, met uw welvinden. En dan kijk ik eerst even rond hier om me heen. Aan de linkerzijde, de heer Egas heeft geen mededeling, de heer Ouwendijk ook geen mededeling. Dan kijk ik even rond in de zaal. Maar ik denk dat we dit agendapunt dan bij dezen hebben gehad.

A. Terugkoppeling Unie Commissies

De voorzitter: Dan de terugkoppeling van de Unie Commissies, wie mag ik als eerste het woord geven?

De heer Egas: Nee, dank u wel.

De voorzitter: Ook niet?

De heer ...: Nee.

De voorzitter: Ik had al de verwachting dat deze commissie snel zou verlopen.

B. Bespreekstukken

De voorzitter: Dan gaan wij nu over naar de bespreekstukken.

De heer ...: Ze zeggen '...' (buiten microfoon).

De heer ...: '...' (buiten microfoon).

4B09 GR Slibverwerking Toetreding Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

De voorzitter: Mensen. Na een kwartier wil ik nu het bespreek 04, 05, de GR Slibverwerking openen. Dat is best wel taaie materie en ik heb begrepen dat daar eerst even een korte toelichting van komt van de hoogheemraad met zijn ambtelijk staf. De heer Egas, mag ik u het woord geven?

De heer Egas: Dank u wel, voorzitter. Ik wil eigenlijk voordat we met de behandeling van het stuk GR Slib en de toetreden HHNK beginnen nog even met twee andere onderwerpen van Slibverwerking bij u aankloppen als dat mag. Eén is eigenlijk de toezegging die wij in juli gedaan hebben naar aanleiding van een persbericht wat wij kregen van HVC dat de fosfaten terug '...' zou worden via ICL Amsterdam. Dat dat zou beginnen, maar het blijkt dat ze toen gestart zijn met het proberen en het werkt nog niet. Dus we kunnen nog niet fosfaat terugwinnen uit as bij ICL op dit moment. De proeven lopen daar nog wel voor, maar we gaan nu echt informeren zodra het nu werkt.

De heer Middendorp: Vraag. Wat is er gebeurd in Parijs of in Noord-Frankrijk?

De heer Egas: Dat, daar zijn geen nieuwe ontwikkelingen op dit moment over te melden, helaas, moet ik erbij zeggen. Wij, kan alleen aangeven dat wij bij de GR Slib daar iedere keer het als onderwerp naar voren brengen bij de bespreking met HVC. Tweede stukje is, er is natuurlijk de afgelopen maanden nog wel wat te doen geweest over slibverwerking in Nederland en dan met name richting AEB, de Amsterdamse Energie Bedrijf, wat de productie stil gezet had en de discussie die toen op gang is gekomen dat HVC wellicht interesse zou hebben om de activiteiten over te nemen of dat AEB interesse had om de activiteiten bij HVC onder te brengen. Ik kan u in ieder geval op dit moment meedelen dat die gesprekken gestaakt zijn, dus dat daar geen gesprekken tussen HVC en AEB meer over plaatsvinden. Een andere ontwikkeling die echt heel recent is, is dat er twee van onze collega-waterschappen, namelijk Amstel, Gooi en Vecht en Zuiderzeeland de intentie hebben aangegeven naar HVC om hun slib te laten verwerken bij HVC. Daar is op dit moment, dat is natuurlijk de problematiek is landelijk of wij zeggen steeds het is niet een landelijk probleem, maar het is wel een probleem wat bij heel veel waterschappen speelt. Wij hebben dat goed geborgd via HVC en er is schijnbaar nu andere waterschappen die dat ook graag op die manier willen gaan doen. Op dit moment voert HVC daar gesprekken over met deze twee waterschappen om te kijken of ze tot een intentieovereenkomst kunnen komen. En dan kunnen we verder gaan kijken wat dat voor consequenties heeft voor een slibdroger en voor aandelen en aandelenverhoudingen en eventuele toetreding tot GR Slib. Daar is op dit moment, voor deze

twee waterschappen, nog niks over te melden. Dan wil ik graag naar en even een toelichting geven en Joyce Rombouts, die helpt mij daarbij als het...

Mevrouw Rombouts: '...' (buiten microfoon)..

De heer Egas: Droge materie wel erg droog begint te worden. Maar binnen HVC hebben wij... HVC is eigenaar van de installaties van de vuilverwerking, van de energieopwekking, maar ook van de slibverbrandingsinstallatie die wij hebben in Dordrecht. En die slibverbrandingsinstallatie is ooit ingebracht vanuit de waterschappen en toen hebben wij daar aandelen voor gekregen als waterschappen bij elkaar. Het zijn vijf waterschappen die daarin samenwerken en die zijn opgegaan in GR Slib. GR Slib heeft aandelen b in HVC en dat betekent dat wij verantwoordelijk zijn en aansprakelijk zijn voor de slibverwerking. De vuilverbranding of de vuilverwerkers, die hebben ook aandelen a en dat zit in de handen van de gemeentes die hun vuil daarop aanbieden. Daar is één uitzondering op en dat is Hollands Noorderkwartier, die heeft namelijk een aantal, 7 aandelen a nog uit het verleden of op dit moment. Delfland is deelnemer in GR Slib.

Mevrouw Rombouts: DH '...' (buiten microfoon).

De heer Egas: Of DH, dus dijkgraven en hoogheemraden, die zijn de aandeelhouders, de deelnemers in GR Slib. De VV heeft, is geen deelnemer daarin. Dus even dat, hij hoeft naar de besluitneming en naar de besluitvorming kijken. Dan zijn er een aantal besluiten waar we de toestemming van de VV voor nodig hebben en er zijn een aantal besluiten die we als DNH kunnen nemen, als college kunnen nemen. Natuurlijk willen we u wel meenemen in die besluiten en die beslissingen die we gaan nemen met elkaar. Dus dat eventjes over het eerste stukje, de inlichting daarna.

Mevrouw Rombouts: En HVC '...' (buiten microfoon).

De heer Egas: En HVC is geen, dat, dank je Joyce, is geen deelnemer in GR Slib. Dat zijn echt de vijf waterschappen op dit moment. En ik kijk Wendy aan, die gaat dan doorschakelen. Dankjewel. Op dit moment ligt er een besluit voor. Dat is dat Hollands Noorderkwartier, die zijn slib nu zelf droogt en zijn slib wil laten drogen door HVC en daar gebruik van wil gaan maken van de warmte die bij HVC beschikbaar komt uit de vuilverbranding. En die willen hun aandeel a omzetten in een aandelenpakket b. Enerzijds is het het omzetten van het aandeel, anderzijds is het het werven van additionele aandelen. De voorzitter van de GR Slib vertegenwoordigt de belangen van de GR in de AVA van HVC. Het uitgeven van die aandelen is een besluit wat genomen zou moeten worden in de AVA van HVC die plaats gaat vinden op 11 december. En daar kunnen we dus stemmen dat die aandelen omgezet worden en extra aandelen uitgegeven worden. Een ander besluit wat we daarin zullen kunnen of kunnen nemen, is als GR Slib weer stemmen en daar luistert, dat weegt ons voorstel heel zwaar van GR Slib als aandelen b om dat slibverwerking is, om een investering te doen van 30 miljoen in een slibdrooginstallatie in Alkmaar. Waar de VV over besluit, is of er wijzigingen of wijzigingen laten gebeuren op de GR Slib. En dat zou de toetreding van Hollands Noorderkwartier zijn. Dat juichen wij toe, dat willen wij ook heel graag om daarmee een level playing field te creëren tussen de alle aandeelhouders b binnen HVC. En daar gaan we uw toestemming voor vragen in de VV om Hollands Noorderkwartier toe te laten treden tot GR Slib. En daar gaat eigenlijk dit document over.

De voorzitter: Ik neem aan dat dit...

De heer Egas: Dit is even de toelichting.

De voorzitter: Inleidende woorden waren.

De heer Egas: Ja.

De voorzitter: Dank u wel. Het is best taaie materie dus het is goed en zeker voor de nieuwe leden van de VV om hier even zo inlichtend bezig mee bezig te zijn. Ik stel voor dat we even een rondje maken. Wie kan ik als eerste het woord geven? Mevrouw Van Hijckama Vlieg, u heeft het woord.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dank u wel, voorzitter. Eerst wou ik even zeggen dat het een buitengewoon nuttige bijeenkomst was ter plekke. Ik denk dat het goed is dat we dat af en toe doen. Ik kon er maar kort bij zijn, maar ik heb alle informatie wel opgezogen. Het was een goede bijeenkomst, ook om de mensen van het werk daar zelf eens even te horen. Dat geeft een beter beeld. Ik heb eigenlijk een paar vragen, meer ter verduidelijking. Wij worden geacht kennis te nemen van, dat is wat u vraagt. Niettemin worden wij ook gevraagd in te stemmen. Dat is, daar zit een spanningsboogje tussen. Kennis nemen van en instemmen, dat zijn toch twee verschillende dingen. Dat is vraag 1. Een ander, ik begrijp dat als VV wij deze verantwoordelijkheid aan DNH gedelegeerd hebben. Dat is, leid ik af uit uw woorden, dat zegt u in feite. Maar dat neemt niet weg dat DNH wel ons moet vertellen wat DNH doet daar. Dus dat laat onverlet dat wij willen weten hoe en wat. Dus dat de verantwoording, althans de beleidsverantwoording wel gegeven moet worden. Wou ik toch even preciseren. Eens even kijken. Het is dus een principetoezegging op basis van de hier voorgelegde informatie, want meer hebben wij niet. Dat wou ik ook even vastspijkeren. Dit is de informatie op basis waarvan wij een principetoezegging of een principe-instemming geven. Die heeft u wat ons betreft, wat mijn fractie betreft. Wij hebben alleen nog wel een vraag, want er wordt heel makkelijk gezegd dat de investeren, dat het investeringsrisico overzichtelijk is. Maar we zijn zo benieuwd hoe dat er dan precies uit ziet. Dus kunt u daar wat meer over vertellen? Het is een wat cryptische formulering op de, wat is het, de derde of de vierde pagina. De vierde pagina, derde alinea van onder, de keuze heeft voordelen voor de verschillende stakeholders, de business case is solide en de belangrijke risico's zijn voldoende in kaart gebracht waar nodig. Nou, dat geloof ik graag, hartstikke goed, maar we willen het graag ook een beetje zelf zien. Een ander punt is, wat betreft de risico's. Daar gaat een drooginstallatie gebouwd worden. Wat is nu het risico van die bouw? Wat gebeurt er nu als die bouw tegenvalt om de een of andere reden? En heb ik het goed, dat is de volgende vraag, dat wij nu garant staan voor 18% van de 55 miljoen in ruil voor een provisie? Is dat zo? En verder heb ik nog een vraag over de, het besluitvormingsproces, er zijn anderen die moeten instemmen hiermee en ik vroeg mij af of anderen voorbehouden hebben. Die zou ik heel graag willen weten. Als wij stemmen, hebben anderen voorbehouden die voor ons belangrijk zijn om te weten? Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Hijckama Vlieg. Ik kijk even verder en de heer Hekman van het CDA heeft het woord.

De heer Hekman: Dank u wel. Eigenlijk navolgend over de risico's. Als ik het stuk lees, dan, het leest niet als een roman, moet ik heel eerlijk zijn. Maar dat is niet erg, dat hoeft ook niet. En ik bleef even hangen bij de risico's en ik vroeg me even af, hoe zit het nou met de risico's? Want er staat, de risico's blijft gering, maar volgens mij worden de risico's wel groter. Ik zie dat we een provisie krijgen omdat wij meer risico gaan lopen. Nou, dat is aan de ene kant mooi meegenomen, maar dat betekent dan toch ook dat wij meer risico's lopen? En waar zitten dan precies die risico's en hoe dekken we die af?

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Hofman, ChristenUnie-SGP.

De heer Hofman: Voorzitter, dankjewel. Allereerst stemmen wij in met het voorstel. Desalniettemin hebben we toch nog even wat verhelderingsvragen. Allereerst, de drooginstallatie, heeft de PFAS-discussie nog invloed op de uitvoering van het project? En wat, hoe is dat eventueel die vertraging voorzien? Daarnaast de garantstelling van Delfland wordt bepaald door 24%, gaat die veranderen en hoe ligt de verhouding met de andere partners? Bovendien stellen wij het op prijs als wij halfjaarlijks van de voortgang van zaken worden geïnformeerd. Ik weet niet hoe dit hier geregeld is. Of jaarlijks. Hè? Van de andere GR's krijgen wij altijd rapportages en deze missen wij of hebben wij over het hoofd gezien. En daarnaast de drooginstallatie wordt nu gerealiseerd, maar hoe zit het met afzet van de bagger? Als je kijkt naar de discussie rond de PFAS, is het risico groot dat het niet afgezet kan worden op een zeker moment. Dat was het.

De voorzitter: De heer Middendorp, u wenst het woord? Dan heeft nu de heer Simon het woord.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Er zijn al veel vragen gesteld, ik laat het even kort. Ik wil graag mijn complimenten geven over hoe de hoogheemraad dit voorstel aan ons presenteert en ook duidelijk laat zien van, wat de rollen zijn van DNH en hoe de VV goed geïnformeerd kan worden. En dat is natuurlijk altijd het probleem met gemeenschappelijke regelingen en dat soort dingen. Maar bij dezen mijn complimenten.

De voorzitter: Ik dank u. De heer Van der Ree van 50Plus.

De heer Van der Ree: Dank u wel, voorzitter. Ik lees helemaal niets in het besluit om, hoe de afschrijving van de installatie is geregeld. Er wordt 30 miljoen geïnvesteerd en in hoe veel jaar wordt de installatie afgeschreven? Er wordt gesteld dat het langdurig aangaan van verbintenissen middels aandeelhouderschap de beste garantie biedt op het terugverdienen van de investering. Maar hoe is die terugverdientijd eigenlijk ingeschat? In Dordrecht is de installatie in 2028 afgeschreven. Betekent dat dat de installatie in Alkmaar daarna sneller kan worden afgeschreven omdat er geen kosten zijn na afschrijven van de installatie in Dordrecht? En de verder de , de aangesloten waterschappen hebben de afspraak gemaakt dat ze deelnemen aan de GR met dezelfde looptijd. Is die looptijd, die begonnen is in 2009 van de GR, gaat die worden beëindigd in 2028? Wanneer de installatie in Dordrecht is afgeschreven. Want bij de Harnaschpolder is ook zo een beëindiging van de GR bijvoorbeeld aan de orde. En er wordt in het stuk gesproken over een nieuw toekomstplan vanaf 2028 met meer draagkracht voor de opvolging en verduurzaming van de slibverwerking per 2028. Dat jaar 2028 is blijkbaar een heel belangrijk jaar in deze procedure. Wat gaat er in dat jaar allemaal gebeuren? Gaat de GR opgeheven worden? Gaat er een nieuw plan komen? In ieder geval, dat jaar 2028 is schijnbaar heel belangrijk en hoe verhoudt dat zich ook met de looptijd van de GR? Dus hoe zit die constructie in elkaar? Dat waren mijn vragen, voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u wel, de heer Van der Ree. Dan zie ik nu dat de heer Vissers van Water Natuurlijk het woord wenst.

De heer Vissers: Dank u wel, voorzitter. We hebben met belangstelling kennis genomen van de stukken. En dank ook voor de toelichting op de verhoudingen. En wij zien in de stukken, wij zijn uiteraard benieuwd naar de antwoorden op de vragen die gesteld zijn door andere leden van de commissie. Maar zien vooralsnog geen reden om geen toestemming te verlenen aan DNH om op deze wijze te opereren in de GR. Dus wat ons betreft akkoord met het voorstel.

De voorzitter: Ik dank u wel. Dan kijk ik even verder. Wie wil het woord... De heer Middendorp van Algemene Waterschapspartij.

De heer Middendorp: Dank u wel. Ook de AWP zou, wil dit voorstel graag steunen, maar voor we zover, voor we dat toezeggen willen we graag toch wel uw antwoorden horen. En dan trouwens de vragen die anderen gesteld hebben. Misschien zit ik niet zo in de materie, maar ik lees heel duidelijk onder het kopje toelichting kwetsbaarheid in slibeindverwerking dat er staat, incidenteel is de slibverwerkingscapaciteit van de slibverbrander onvoldoende. Dus een slibverbrander. En dan ergens om de kwetsbaarheid gaan we nu een droger realiseren. Is dat een slip of the pen of gaat er hier iets te snel? Maar verbranden en drogen zijn toch echt heel verschillende dingen. Maar even, dit is misschien een beetje een vraag die vraag die makkelijker uit te leggen is. Maar even voor het grote begrip, HVC of sorry, HHNK, Hollands Noorderkwartier, die zegt, goh, wij willen wel lid worden van die club van jullie. Nou, dat is mooi. En dan zeggen wij, daar worden we robuuster van. Dat zou kunnen, dat weet ik niet. Maar oké. Maar dan staat er ook HHNK moet eigenlijk net zelf een nieuwe investering doen voor een droger. O. En wij hebben onvoldoende slibverbrandingscapaciteit om te verbranden, dus er staat niks over droger. O. En die droger, die kost 30 miljoen en daar moet u allemaal aan meebetalen. O. Is dat een goed idee? Kunt u uitleggen waarom het een goed idee is om dat HHH, sorry, het is echt ontzettend lastig, Hollands Noorderkwartier zegt van, nou, wij hebben een nieuwe droger nodig. En weet je wat, wij hebben nog 7 aandelen a liggen. Dus die ruilen we om met HVC, dat vinden jullie wel goed, want daar en daar mag de VV toch niet over besluiten, want dat hoor ik tussen de regels. Terwijl ik weet dat als wij een klein voorstel hier in ons eigen Delfland doen, stel, we willen bijvoorbeeld iets in de Delfse Hout doen, dan vinden wij het belangrijk dat de gemeente 50% betaalt. En hier klinkt het, maar u gaat me dat zo meteen uitleggen alsof wij met zijn alleen HHNK omarmen en zeggen nou, kom er gezellig bij en we delen de kosten gewoon met zijn zessen. Daar zou ik toch iets meer van u over willen horen. Ik heb ook geen idee of een investering van 30 miljoen voor een droger veel of weinig is. Heb ik u niks over horen zeggen. Dus daar kunt u misschien ook iets over vertellen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Middendorp. Dan kijk ik even verder. De heer De Klerk van de VVD heeft het woord.

De heer De Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ook de VVD ziet geen principiële bezwaren tegen het voorstel van DNH, maar nog wel een aantal vragen ter verheldering. Mede ook naar aanleiding van het werkbezoek dat we vorige week hebben gehad, wat zeer, nou, dat erg interessant was en ook goed om te zien nou, hoe de verschillende partners in het proces met elkaar samenwerken en wat daarin de mogelijkheden zijn. Ik had eigenlijk de vraag per wanneer HHNK lid wordt van de GR. Want er staat wel bij wanneer erover wordt gestemd, maar er staat niet bij per wanneer ze dat zouden moeten doen. Want als ik goed heb opgelet vorige week hebben de leden van de GR een leveringsplicht aan HVC voor hun slib. En dus ik ben dan wel benieuwd vanaf wanneer zij dat gaan leveren en of de huidige capaciteit dat wel aan kan om dat slib van HHNK te gaan verwerken. En werd daarnet al even aangehaald over de capaciteit van de huidige verbrandingsoven, in hoeverre verhoudt het een zich tot een ander? Kunnen de huidige ovens de verwerking van het extra slib aan? Want we zeggen nu wel van, we gaan drogen, etcetera, maar kan, kunnen de ovens het aan? Ik neem aan van wel, maar ik wil dat wel graag eventjes checken. Daarnaast staat er, wordt er ook gesproken over 40 ton overcapaciteit. Ik was eigenlijk wel benieuwd hoe het zich verhoudt tot de totale benodigde capaciteit, want, kijk, als het 1% is, dan zegt het niet zo veel. Maar als het 10% is dan heb je natuurlijk wel een iets ander verhaal. En ik vroeg mij eigenlijk af, in hoeverre, want dat miste ik ook een beetje in het stuk, in hoeverre heeft het nou gevolgen voor de slibverwerking van Delfland? Want er is wel gesproken over het feit dat er lopend in het jaar er soms te weinig capaciteit is. Dus ik kan me ook voorstellen dat je het slib droogt, dat je dat dan makkelijker kan opslaan, op het moment dat je wat capaciteit over hebt om het dan te verwerken. Maar dat is mijn aanname. Dus ik zou er graag wat verheldering over hebben over wat het nou voor gevolgen voor ons hoogheemraadschap heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer De Klerk. Dan wie kan ik van, eerst bedrijven natuurlijk, de heer Verhage.

De heer Verhage: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, eerst bedrijven en dan Ongebouwd '...'.

De heer ...: '...' (buiten microfoon).

De voorzitter: De heer Verhage heeft het woord.

De heer Verhage: Mijnheer de voorzitter, allereerst ook heel veel dank voor de zinvolle bijeenkomst in Dordrecht. Ik vond, met name complimenten voor de goede timing. Het helpt enorm, als je er bent geweest, om de stukken daarna te lezen. Kijkend naar het geheel en op pagina 1 en 2 staan de voordelen keurig op een rij. Als ik kijk naar de risico's, zie ik die niet dat die echt toenemen. Er komt zelfs een waterschap bij. Dus gedeelde smart is iets minder smart. Dus nogmaals, Ik denk dat de risico's voor zover wij kunnen inschatten zeker niet toenemen. Wel een vraag over die investering van 30 miljoen. Ik begrijp, maar ik hoor graag een bevestiging dat dat niet een financiering van ons is, maar een garantstelling. Nou is een garantstelling ook een financiering, maar het is geen cash out. En de vraag is of wij die garantstelling, is die gemaximeerd op 5 miljoen voor ons? Verder uiteraard stemmen we in en uiteraard is omdat wij het een goed voorstellen stemmen wij in. Dank u wel.

De voorzitter: Ik begrijp dat Bedrijven dit dus goed steunt. Heeft de heer Van Winden van Ongebouwd het woord.

De heer Van Winden: Dankjewel, mijnheer de voorzitter. Ik hoor eerder in de toelichting van ons hoogheemraad dat er nu 5 waterschappen zijn, straks 6, maar mogelijk in de toekomst zelfs 8. Ik vraag mij af wat dat dan voor gevolgen heeft voor al onze aandeelhouders, verhoudingen en ook voor onze '...'stellingen die er in de toekomst aan de orde zal zijn. Want we kunnen hier wel over oordelen, maar als het over een half jaar weer anders is dan vraag ik me af of we dat niet integraal in één keer kunnen behandelen. Verder wil ik nog even toevoegen dat we een interessant bezoek hadden afgelopen keer bij HVC met een bijzonder enthousiaste persoon die ons rondleidde. En mijn complimenten daarvoor. Dat was het.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik vat een beetje samen, de sfeer van de vragen dat men zeer goed terugkijkt naar het bezoek van HVC zelf. Ik hoor in de zaal instemming, ik hoor ook vragen over de grote lijnen en vragen over details en geef daarvoor het woord aan de heer Egas.

De heer Egas: Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen en ik wil eigenlijk niet eventjes het rondje af gaan, want om heel veel vragen hebben betrekking op hetzelfde, maar proberen de beantwoording zo centraal mogelijk te houden met uw instemming. Er is, er liggen meer documenten aan besluit ten grondslag. En dat zijn de documenten die HVC wel heeft, is een second opinion uitgevoerd om daarmee dus de robuustheid van het voorstel te controleren. Daar is gekeken naar de vraag in de markt en naar de mogelijkheden. Het is heel belangrijk vanuit de GR of eigenlijk de aandeelhouders b en dat is ook de garantstelling of de garantie naar de toekomst toe om aan slib te leveren dat wij op basis van de prognoses de slib aan gaan leveren aan HVC. Dus dat is die langetermijnvisie die erachter zit. De garantstelling, die hebben we nu 24% en die gaat naar 18% toe door het toetreden van Hollands Noorderkwartier. Dus de garantstelling en dat is inderdaad geen cash out, maar dat is puur de garantstelling voor de leningen die door HVC aan worden gegaan. Wij ontvangen daar een vergoeding voor voor die garantstelling van 1%.

Mevrouw...: En dat is 55 miljoen in zijn totaliteit?

De heer Egas: Ja, dat klopt. Dat is 25 miljoen wat er nu nog openstaat naar aanleiding van eerdere aangegane leningen door HVC met betrekking tot slibverwerking en de bijkomende 30 miljoen voor de slibdrooginstallatie.

De heer Middendorp: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Bij interruptie. Ik hoorde net uw fractiegenoot van Gebouwd zeggen dat het risico niet toenam en dan is mijn vraag, is 24% van 30 miljoen dan meer dan 18% van 25 miljoen, van 55 miljoen? Of iets van die strekking? Kunt u dat, o, sorry, kunt u dat voorrekenen alstublieft?

De heer Egas: Ik kan dat heel goed voorrekenen, want 24% van 55, van 18, nee 24% van 25 miljoen is minder dan 18% van 55 miljoen. Dus in dat kader loopt, gaat onze garantstelling omhoog en daar loopt het risico inderdaad mee omhoog. Het risico, dat schrijven we in het stuk ook, is heel beperkt omdat we als waterschappen natuurlijk allemaal slib blijven produceren en dat aan gaan leveren aan HVC. En dat is de verklaring waarom het risico beperkt is of en zonder risico is het niet natuurlijk, maar het is een beperkt risico. De vraag van mijnheer Hofman was dat eventjes of de drooginstallatie, wat de consequenties zijn voor PFAS, die hebben we op dit moment niet in kaart. Dus daar kan ik u geen antwoord op geven helaas. Wel dat wij u regelmatig rapporteren voor de GR Slib. Dus er is begin vorig jaar ook een rapportage geweest of halverwege het jaar over GR Slib en er is een kadernota over GR Slib. Dus die rapportage ontvangt u wel. Afschrijving, die is gebaseerd op 15 jaar, wat heel kort is voor zo een installatie, maar daar is bewust voor gekozen omdat we toch kijken naar mogelijk nieuwe technieken in de toekomst, waardoor we zeggen van, we willen hem zo kort mogelijk houden. De slibdrooginstallatie zoals die gebouwd gaat worden, biedt eigenlijk, ondanks die afschrijving van 15 jaar, wat kort is dus, kunnen we toch dezelfde prijs hanteren als die we nu voor de slib verbrandingsinstallatie in Dordrecht hebben. Dus het was niet een slip of the pen, een slibdroog- en een slibverbrandingsinstallatie zijn echt twee aparte technieken en daarom is, zijn we er ook wel verheugd om om twee aparte technieken te kunnen hebben. Dus we verbranden het slib in Dordrecht en daar krijgen we as bij vrij, we verdrogen het slib in, willen we gaan drogen in Alkmaar en daar krijgen we granulaat voor vrij, wat we weer kunnen verbranden in de biocentrale die daar staat.

De heer Verhage: Voorzitter, dat betekent dat...

De voorzitter: Ik zie dat er een vraag is, ter interruptie, van de heer Verhage.

De heer Verhage: Hij doet het. Betekent dit dat we nu twee installaties hebben, droog en verbranden, kun je dan zeggen dat daarmee ons risico wel wat verlaagd is?

De voorzitter: De heer Egas.

De heer Egas: Wij hebben twee verschillende technieken naast elkaar staan die we goed kunnen gaan vergelijken, ook naar de toekomst toe. Maar nog eventjes de vraag, we gaan dus wel een hele nieuwe installatie bouwen voor in Alkmaar. Dus...

De heer Middendorp: Voorzitter, dan begrijp ik ook...

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Fijn dat u mijn naam steeds noemt. Voorzitter, dan begrijp ik ook dat voor het slib dat van Delfland afkomstig is, deze droger in Alkmaar niet direct noodzakelijk is? Vraagteken.

De heer Egas: Wij blijven ons slib in eerste instantie aanleveren in, aan Dordrecht, aan HVC in Dordrecht. Maar wat terecht opgemerkt werd, is wij een hebben voldoende capaciteit in Dordrecht voor het jaar of jaarhoeveelheid slib die aangeleverd wordt, maar we hebben wel momenten dat we capaciteit tekort komen. Dat kunnen momenten zijn dat er onderhoud is of storingen zijn, maar ook seizoensinvloeden en dan kunnen we dadelijk gebruik maken van de overcapaciteit die we in Alkmaar hebben. Dus het biedt daarmee wel een robuuster systeem, hè, we hebben dit jaar in de zomer hebben we echt slib op moeten slaan in duwbakken omdat we toen capaciteit tekort kwamen in Dordrecht. Nou, dan hebben we dadelijk gewoon meer capaciteit. We hebben, of Alkmaar gaat ons dadelijk 10% extra capaciteit bieden van wat we nu aan slibverwerking in Dordrecht hebben staan.

De heer Middendorp Maar... U zult me wel een drammer vinden, maar dat betekent dus dat er relatief weinig slib vanuit Delfland naar verwachting in Alkmaar terechtkomt?

Mevrouw...: '...' (buiten microfoon).

De heer Middendorp: Als u dat uitzet in iets, in een aantal vrachtwagens per dag, dan, wat, hoeveelheid... ooit een keer naar Alkmaar toe '...'.

De heer Egas: Nee, wat ik net aangaf, van we blijven ons slib in eerste instantie gewoon aan Dordrecht aanbieden en de installatie die in Alkmaar gebouwd gaat worden, wordt voor GR Slib gebouwd of voor de slibverwerking binnen HVC gebouwd en is in eerste instantie echt bedoeld voor Alkmaar. Dus het is alleen om pieken op te vangen en om storingen op te kunnen vangen die we nu, waar we nu gewoon geen ruimte hebben op onze installatie. Dus...

De heer Middendorp: '...' beperkt, dat probeer ik... Probeer het te linken aan de financiële, hè, u gaat voor een gelijke monniken, gelijke kappenmodel voor een installatie die gebouwd wordt omdat HHNK een nieuwe droger nodig heeft. Ik zeg niet dat het slecht idee is, maar ik lees het niet uit het stuk en dat neem ik u wel kwalijk.

De heer Egas: Dat vind ik spijtig dat u me dat kwalijk neemt, maar desalniettemin, wij gaan ook naar de toekomst kijken, want op dit moment gaan wij dus investeren en gaan we garant staan voor ons percentage in de investering die we doen in Alkmaar. Maar op termijn wordt er ook groot onderhoud aan de installatie in Dordrecht gedaan waar leidingen voor afgesloten worden en daar staat HHNK weer garant voor. Dus het is in dat kader samen uit, samen thuis wat we proberen te realiseren. En dat, daarom is het voor ons ook belangrijk en staat dat ook in het stuk dat het een ontbindende voorwaarde voor ons is, voor alle deelnemers aan GR Slib, dat we in willen stemmen hiermee als Hollands Noorderkwartier toetreedt tot de GR Slib. Dus dat is wel een belangrijke voorwaarde en dat is ook de enige voorwaarde die we als aandeelhouders b stellen hierin, want dat was nog even een andere vraag. Er werd vergeleken naar de Harnaschpolder, daar hebben we een PPS-constructie en dat is duidelijk anders, daar zit een einde looptijd aan. Bij GR Slib, daar hebben we een visie gehad voor 2028 is de huidige installatie afgeschreven, dan zullen we opnieuw moeten gaan installeren. Maar het is niet zo dat we uit GR Slib stappen op 2028, want we zijn gewoon aandeelhouder van GR Slib.

Mevrouw Rombouts: Van HVC.

De heer Egas: En op die manier weer van HVC. Ik denk dat ik zo de meeste vragen beantwoord heb.

De voorzitter: Dan geef ik nu voor de twee ronde opnieuw het woord aan de zaal. En daar ga ik deze keer maar eens rechtsom. De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Mijnheer de voorzitter, de hoogheemraad zegt dat de meeste vragen beantwoord zijn, maar ik heb nog geen antwoord op gehad op de vraag van gaan, we zijn nu met zijn vijven, straks met zijn zessen, in de toekomst met zijn achten. En wat houdt dat voor de verhoudingen in?

De voorzitter: Voor deze keer, kunt u direct antwoord geven?

De heer Egas: Daar wil ik gelijk antwoord op geven, mijnheer de voorzitter. Dat, wij willen het ons eventjes, dit voorstel, hè, dat nog twee waterschappen toe gaan treden, is op dit moment heel prematuur, maar dat wilde ik u niet onthouden in deze besluitvorming. Maar we weten het niet wat de gevolgen daarvan zijn, dat zullen we aan de gesprekken die we moeten gaan voeren met de twee waterschappen en wat de consequenties daarvoor zijn, gaan bekijken. En het kan best zijn dat daarna nog andere waterschappen ook gaan besluiten om de slibverwerking door HVC te laten doen. En dan zullen we op die manier de discussie weer moeten gaan voeren.

De heer Van Winden: Dank u, dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de heer De Klerk van de VVD.

De heer De Klerk: Dank, voorzitter. Ik had nog gevraagd per wanneer HHNK lid gaat worden aangezien de droger pas in 2022 gerealiseerd wordt, verwachting hoe we dat ook gaan aanpakken dan met hoe verre als moet HHNK dan hun slib gaan leveren? Kunnen we dat aan als, kan HVC dat aan, moet ik dan zeggen? En ook de, mijn vraag over de overcapaciteit heb ik nog geen antwoord op gehoord.

De voorzitter: Deze houden we even aan, zijn goed genoteerd. Dan kijk ik even verder, de heer Middendorp van de Algemene Waterschapspartij.

De heer Middendorp: Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp nu dat het om twee verschillende processen gaat. En ik begrijp dat het om een investering gaat in Alkmaar en dat dat voor de totale robuustheid van het systeem gunstig is en dat Delfland daar ook wel eens voordeel van kan hebben. U heeft naar mijn smaak toch nog onvoldoende beantwoord waarom HHNK gewoon mee mag doen en waarom ze niet een entreepremie zouden moeten betalen voor het feit dat er nu een investering van 30 miljoen boven de markt hangt. Het is mooi om te zeggen van, als er dan bij ons reparaties nodig zijn, dan zien we dat tegen die tijd wel weer, dat begrijp ik. Maar en dat is ook heel wenselijk en toch krijg je in de wereld altijd ruzie over geld dus daarom is het goed om dat van te voren uit te spreken. En zeker omdat u nu zegt, het is prematuur, maar het zou kunnen zijn dat er nog twee waterschappen toetreden. Dus daar wil hij over jaar vier toetreden. Gaan die dan meebetalen in die investering van 30 miljoen of hoe moet ik dat zien? Of is het dan misschien verstandig dat wij eerst in twee jaar uittreden, ik probeer daar logisch een antwoord op te krijgen over de financiën. Dan heb ik een nog een hele andere vraag en die is mij misschien in de eerste ronde ontschoten, maar ik neem aan dat u ook in de twee ronde nog een nieuwe vraag wel aan kunt. Zoals u weet is de AWP groot voorstander van het scheiden van cellulose uit het slib. In een eerdere, door een van uw voorgangers, is wel eens gezegd dat dat problematisch zou kunnen zijn om diverse redenen. Maar een van de redenen was dat het problematisch zou kunnen zijn vanwege de eisen die HVC aan het slib stelt. En wat ik natuurlijk van u wil horen, is dat, of Delfland

nu wel of niet cellulose gaat verwijderen, want dat is gewoon een proces, daar heeft u een toezegging voor gedaan dat daar een proces voor loopt. Maar ik zou niet nu al willen dat de uitkomst vast ligt en ik heb ook wel eens een, de vorige, hoe je dat noemt, de vorige programmamanager of afdelingshoofd, PR-hoofd, hier horen vertellen dat Delfland eigenlijk droger slib kan aanleveren dan HVC kan verwerken. Dus eigenlijk is hoe droog mogelijk is natuurlijk interessant, want dat levert minder, betekent minder vrachtwagens. Dus mijn vraag is, kunnen we cellulose terug gaan winnen of is dat bezwaarlijk? En twee, kan Delfland doorgaan met het optimaliseren van het drogen van zijn slib zodat we minder vrachtwagens laten rijden? Gezien de bedrijfsvoering van HVC. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even verder. Tegenover mij, wie daar het woord wenst. Niets? Dan aan de linkerkant, de heer of mevrouw Van Hijckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Ik had nog gevraagd wat gebeurt er bijvoorbeeld als de bouw tegenvalt?

De voorzitter: Helder. Dan geef ik nu het woord aan de heer Egas voor de beantwoording van de tweede ronde.

De heer Egas: Schoot mij te binnen dat ik ook nog een vraag moest beantwoorden over kennisname en instemmen. Tenminste dat zei Joyce tegen me dat ik me dat vergeten was te noemen. We hebben en daarom staat het ook in het stuk, de vragen van de VV-instemming met het besluit van DNH om de aandelen om te zetten en om de investering te doen en we vragen...

Mevrouw Rombouts: In te stemmen.

De heer Egas: In te, of dat is ter kennisname en we vragen instemming met het besluit om HHNK toe te laten treden tot GR Slib...

Mevrouw ...: '...' (buiten microfoon).

De heer Egas: Dat zijn twee gescheiden zaken. Wat gebeurt er als de bouw tegenvalt? Wij hebben op dit moment, er is ook dus een second opinion uitgevoerd over de hele kostenstructuur en daar is van is aangegeven dat het voor dat bedrag moet kunnen. Dat hebben ook nu in het stuk staan en ook in het aandeelhoudersbesluit wat voorligt van HVC voor een investering van maximaal 30 miljoen.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Voorzitter, als ik mag...

De voorzitter: Mevrouw Van Hijckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dat is allemaal goed doorwrocht tot stand gekomen, ga ik zomaar vanuit. Maar mijn vraag is, wat komt er op ons af als het 35 miljoen wordt? Gaan wij dan weer opnieuw instemmen met een verhoging van onze garantstelling? Of hoe zit dat?

De voorzitter: Mijnheer Egas.

De heer Egas: Het is heel belangrijk om ons te blijven realiseren dat we niet investeren, maar een garantstelling geven voor de financiering. En op het moment dat daar een overschrijding komt, dan komt HVC weer bij de aandeelhouders terug. Dus en dan bij GR Slib is daar een van. En dan zullen wij als college daar weer een besluit over nemen en u informeren.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Nou, het is niet genoemd bij de risico's eigenlijk, hè, dus dat is dan wel misschien handig om dat toch aan te vullen.

De heer Egas: Ik kijk dan gelijk even de ambtenaar aan van, maar dat moeten we dan meenemen bij het aandeelhoudersbesluit van HVC.

De voorzitter: Ik voel een toezegging hier.

De heer Egas: Nou, nee, ik wil dat niet als toezegging formuleren omdat we moeten kijken... Het is uiteindelijk een besluit wat we als GR Slib, als aandeelhouders nemen, dus het is zeker een punt wat we meenemen als opmerking, maar ik, het gaat me iets te ver om het een toezegging te zetten, want dat moeten we met elkaar weer instemmen als GR Slib om dat mee te nemen.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: U gaat in de loop van de tijd ons blijven begeleiden in ons begrip voor deze ontwikkeling en wij gaan u bevragen, wij blijven u bevragen over uw mandaat, hoe u daarmee omgaat in dit geval. En dit is gewoon het punt wat we dan weer opnieuw zullen meenemen als het aan de orde is.

De heer Egas: En die toezegging doe ik graag om u mee te blijven nemen in de ontwikkelingen. Dan hadden we nog even de vraag staan van, wat gaan we doen met cellulose? Wij zijn proeven aan het doen in de Harnaschpolder om cellulose eruit te halen en om dat op een verantwoorde manier te kunnen verwerken. En dat heeft geen gevolgen voor het slib wat we aan gaan bieden aan HVC of in ieder geval niet met de afspraken die we met HVC daarover gemaakt hebben. Dus we moeten nog wel kijken welke restproducten we daaruit krijgen en wat we daarmee kunnen doen. Maar die proeven, die lopen.

De heer Middendorp: En is het, is het zo...

De voorzitter: Mijnheer Middendorp.

De heer Middendorp: Dat er een bovengrens is of een ondergrens, ik weet niet hoe u dat wilt noemen, aan de droogte van het slib? Daar was iets mee, maar misschien kunt u dat bevestigen.

De heer Egas: Dat geldt wel voor de huidige installatie die dus in Dordrecht staat, dus dat is wel de beperking die we hebben tot eind 2028, waar we gebruik blijven maken van deze installatie. Dus we kunnen het niet oneindig droogmaken.

De heer ...: '...' (buiten microfoon).

Mevrouw...: '...' 28 maanden '...'.

De heer Egas: Tenzij we naar Alkmaar gaan of even wachten tot we een nieuwe installatie in Dordrecht hebben staan. U had het nog eventjes over van, moet HHNK nou geen entreepremie betalen? Het is zo dat HHNK zijn aandelen b verkrijgt tegen nominale waarde en dat op dit moment een eigen vermogen is opgebouwd binnen HVC en daar gaan ze pas aan meeverdienen, aan dat eigen vermogen, aan de toename van het eigen vermogen, vanaf het moment dat ze aandeelhouder b zijn geworden. Dus daar zit eigenlijk de premie en misschien wat moeilijk uitgelegd, want ik zie u moeilijk te bekijken. Dan ga ik proberen het wat duidelijker te maken. Op het moment dat het eigen vermogen, het eigen vermogen van HVC wordt op dit moment bepaald als de aandelen verkregen worden, aandelen b verkregen worden. Wij hebben al geprofiteerd van de toename van het eigen vermogen en de nieuwe aandeelhouders b, die gaan pas

profiteren van de toename van het eigen vermogen vanaf het moment dat ze de aandelen verkrijgen. Dus daar zit voor ons het voordeel in en daar gaat HHNK dus niet profiteren van het verleden. Dus ze hoeven geen premie te betalen, maar wij hebben die premie eigenlijk al.

De heer Middendorp: '...'. Voorzitter, mag ik...

De voorzitter: De heer Middendorp, ja, u heeft het woord.

De heer Middendorp: Maar we gaan een... Kijk, we draaien in een cirkeltje rond. We, de GR Slib of de HVC of wie dan ook, gaat een investering doen die uit het stuk blijkt, ten principale, de timing is uitstekend voor HHNK, het is gewoon het moment.

Mevrouw...: '...' (buiten microfoon).

De heer Middendorp: Maar ik neem niemand iets kwalijk, maar ik vraag, ik probeer me voor te stellen... Ze hadden ook kunnen zeggen, nou, weet je wat, we hadden een investering van 30 miljoen voor ogen, maar we gaan hem niet zelf bouwen, we gaan hem samen met jullie bouwen. Dus wij doen 15 miljoen en de GR doet die andere 15 miljoen, waarom is het niet zo gegaan?

De voorzitter: De heer Egas.

De heer Egas: Dat is, de investering wordt gedaan door HVC, dus eigenlijk zou we die vraag aan HVC moeten stellen op dat moment. Want HVC doet de investering als totaliteit en wij gaan alleen maar garant staan voor de deel wat betrekking heeft op Slib, maar ik begrijp uw vraag en het is ook de discussie die wij gevoerd hebben, want in eerste instantie was het dat HHNK nog niet toe zou treden tot GR Slib, maar dat op een later moment zou doen en voor ons was het juist van dat samen uit, samen thuis-principe, wat heel erg belangrijk was, waardoor we eigenlijk geëist hebben dat ze nu toetreden tot GR Slib. Om daarbij wel die totale stevigheid te hebben en die robuustheid te hebben van, ze blijven leveren zo lang ze aandeelhouder b zijn. Dus ik begrijp uw vraag heel goed, wat zit er in voor ons? Want dat is ook zoals wij het gezegd hebben. Nou, dat is een robuuster systeem. Een tweede techniek die we hebben om GR Slib, om slib te kunnen drogen en gewoon een verantwoorde opstelling naar de toekomst toe als slibverwerkers, als waterschappen met elkaar.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Is het dan zo dat ons aandelenpakket wat, nou, ik denk, iets minder wordt, maar dat dat nu in waarde toeneemt doordat HHNK zijn aandelen a en aandelen b omruilt?

De heer Egas: De aandelen die zij verwerven, de aandelen b, brengen ze in in GR Slib. Dus daarmee neemt het belang van GR Slib in HVC toe.

De voorzitter: Dan...

De heer Egas: Dan had ik nog even de vraag staan, per wanneer worden ze lid? Ze nemen een besluit en dat is dus die ontbindende voorwaarde, dat ze, in 11 december neemt de HHNK 's avonds een besluit of ze toetreden tot GR Slib. Dan hebben wij alleen nog wel tijd nodig om dat juridisch en administratief allemaal te verwerken, daar gaan een aantal maanden overheen. Maar ze gaan het slib pas aanleveren op het moment dat de fabriek klaar is. En even over die restcapaciteit, wij hebben op dit moment een capaciteit van 400 ton,

zeg ik het goed, binnen Dordrecht. En wij hebben een overcapaciteit van 40.000 ton in Alkmaar staan, dus dat betekent dat we 10% ruimte hebben.

De voorzitter: Dank, dat was het einde van uw beantwoording. Dank u wel daarvoor. Dan is het nu aan ons om de vraag, om te kijken of dit stuk rijp genoeg is om door te gaan naar de VV. En ik heb het gevoel dat daar voldoende steun voor is. Is de tweede vraag of dit een bespreekstuk, dan wel een hamerstuk wordt. Wie stemt in met een hamerstuk? Wie stemt niet in met... Wie, iedereen stemt in met een hamerstuk? Dan is het advies van deze commissie om dit door te geleiden als hamerstuk.

De heer Middendorp: Voorzitter, interruptie. Ik wil graag mijn dank uitspreken aan de hoogheerraad voor zijn uitgebreide beantwoording. Dus hoewel ik heb doorgevraagd is het me niet gelukt omdat ik daar maar een splintertje licht tussen te krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik roep op om dit met kapitalen in de notulen vast te leggen. Akkoord.

4B11 Verlengen overeenkomst kosten voor gemene rekening muskusrattenbeheer West-Midden Nederland

De voorzitter: Na dit verzoek aan de griffier denk ik dat het tijd is om over te gaan naar het volgende agendastuk en dan komen we op het punt van het verlengen van de overeenkomst voor gemene rekening muskusrattenbeheer West-Midden Nederland. Dat is 04B11. We hebben versterking hier aan de kant om eventuele vragen te beantwoorden. Dat is heel fijn. Wie mag ik als eerste het woord geven over dit agendapunt? Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Kiela.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Mijn partij, om maar gelijk de spanning weg te nemen, kan instemmen met dit voorstel. Ik heb nog wel een paar verhelderingsvragen. Het komt op mij over als een intensivering van beleid de komende vijf jaar. Maar toch kunnen de middelen hetzelfde blijven. Ik ben benieuwd naar de verklaring daarvoor. En in de samenvatting staat dat we er tien à vijftien jaar over mogen gaan doen. Maar in het tweede punt van de samenvatting staat dat we vijf jaar met gemiddeld 25 procent reductierekening en dan ben je toch klaar in vier jaar. Dus dat snap ik niet helemaal. Verder gaat er tijd en aandacht geïnvesteerd worden in onderzoek en dat soort zaken. Ook dat riekt weer naar een intensivering. Ik vind het goed, maar hoe je doe je dat met dezelfde middelen? Ook moet het waterschap proactief beleid gaan voeren, dus gaan anticiperen op het bestrijden. De organisatie daarvan en de haalbaarheid zijn ook vraagjes bij mij. En op bladzijde 12 wordt nog gesproken van bestrijding buiten onze grenzen. Nadat we ze allemaal uitgeroeid hebben. Hoe zit dat in elkaar? Want ja, we zitten nog wel een eind van die grenzen vandaan. Gaat dat via een of andere organisatie, of hoe we gaan we dat doen? Dat waren ze.

De voorzitter: Ik dank u wel. Dan heeft vervolgens de heer Hofman het woord. Ja.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel. Wij stemmen ook in met het voorstel. Alleen hebben we nog een verhelderingsvraag van wat betreft de autonomie van Delfland. Er wordt een bepaald beleid uitgezet, landelijk, en in hoeverre zijn we daar in die mate aan gehouden? Kunnen we als we toch bepaalde zaken zien die toch tegen ons gevoel ingaan of tegen ons beleid. Dat we dat binnen het eigen gebied zelf autonoom kunnen oplossen of niet. Of zijn we gehouden aan de landelijke voorschriften? Want het is geen wet, naar mijn idee. Daarnaast hebben we toch wel, hoewel het doden van dieren toch een ernstige zaak is, dat het toch zo humaan mogelijk gebeurd. En niet onnodig gedood wordt als er andere methoden zijn. Dat daar eigenlijk onze kanttekeningen.

De heer Middendorp: Bij interruptie. De heer Hofman vraagt zojuist hoe er onnodig gedood kan worden terwijl er andere middelen zijn. Kunt u toelichten wat u bedoelt met iets anders?

De voorzitter: De heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Het is ook proeve van DNA. Zeg maar in het water kan je nu zien bij de waterkwaliteitsmonsters waar eventueel haren van muskusratten zitten en dan je veel beter sturend zeg maar, per gebied dat realiseren zonder dat je dus het hele gebied dan zeg maar negatief beïnvloedt. Dus je kunt wel een bepaalde lijn zetten dat je een sturing hebt dat je ze het gebied zelfs uit kan sturen, laat ik het zo zeggen.

De heer ...: Interruptie.

De heer ...: Dat dilemma een beetje, van ja, je moet keuzes maken vanuit de ethische kant en dat schets ik maar even.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik wil u verzoeken, interactie is heel goed, maar dan wel even het woord vragen en ook de microfoon aan te zetten en daarna weer uit te zetten. Ik vermoed dat de heer Simon het woord verlangt.

De heer Simon: Nee hoor, ik heb niets toe te voegen. Nee dat is natuurlijk een ongelovig grapje. Ik begon over het vorige agendapunt begon ik mijn complimenten uit te spreken over de informatie richting de VV. Nou, laat ik zeggen dat ik het over dit onderwerp teleurstellend vind hoe DNA met informatie naar de VV komt. En ik zal dat illustreren aan het besluiten van de unie van 14 juni. Daar is blijkbaar unaniem besloten om landelijk terug te rekenen tot aan de landgrenzen. Nu zeg ik het heel netjes, want je kunt het ook gewoon uitroeien noemen. Als het mensen waren, dan zou je het genocide noemen, maar tot zover wil ik niet gaan. Kijk, dit is een moeilijk besluit voor onze partij. Het is misschien hopelijk ook een moeilijk besluit voor heel veel mensen hier in de VV. Maar dan verwacht je ook dat het secuur en goed meegenomen wordt. Nu lezen we dus dat er een besluit genomen is en dat de unie unaniem heeft besloten. Dat is vreemd, want dan wordt de VV hier gepasseerd. En ik zal het illustreren aan een drietal voorbeelden in andere waterschappen. Zo is dit wel besproken in AGV, in Stichtse Rijnlanden en in Rijnland. Daar is dus de VV geconfronteerd over het besluit van de unie. Dat is hier dus niet gebeurd. Dat vind ik dus echt heel erg kwalijk. En een beetje ook in strijd met wat we hebben afgesproken hoe we met elkaar hier omgaan. Dat vind ik jammer. Sterker nog, dat vind ik echt super teleurstellend. Kijk, en dan gaat het ook over het rapport dat achterliggend aan het zout ligt. Nou, ik ben blij dat mijn collega hiernaast heeft gezegd: wat is nu de juridische waarde van zo'n besluit? Kunnen we nog steeds onze autonomie houden? Nou, dat vind ik hele belangrijke vragen. Maar goed, ik heb ook moeite met de rapportage. En we gaan natuurlijk niet het hele rapport doorspitten, maar ik wil jullie wel een dingetje meegeven. De basis van het unierapport zegt dat we moeten terugbrengen tot landsgrenzen op basis van de conclusies van de rapportages. Nou, er is dus een veldproef geweest waar de vraagstelling richting unie van geef ons meer inzichten, daar wordt gezegd van ja, we kunnen dus op basis van de veldproef kunnen we niet een visie geven of een antwoord geven op de vraag of er samenhang is tussen de vangsten en de populatie. Waar het hier uiteindelijk om gaat. Vervolgens wordt er een eindrapport gegeven waar gezegd wordt dat die veldproef wel, en dat klopt dus niet. Dus die rapportages kloppen niet. Nou ja, dat kunnen we dus hier niet goed bespreken, want er ligt al een voorstel over hoe we met dit gebied omgaan. Maar het is toch wel belangrijk dat de achterliggende feiten om tot terugtrekking tot landsgrenzen, ja, dat deugt niet. Nou, daar is ook een brief gekomen van gemeenschappelijke natuurorganisaties. In die brief, die brief is ook gestuurd naar Delfland. Maar die brief heb ik nooit gezien. En ik kan nog zeggen, want ik heb zelf die verzendlijst gezien over

die brief. Dus hier wordt een stukje informatie achtergehouden die nodig is om een beeld te krijgen. Maar goed, we zitten hier in een commissie en we gaan hier met zijn allen, hoop ik, een discussie krijgen. Maar ik merk ook dat heel veel mensen het er mee eens zijn. Mijn belangrijkste vraag is van ja, wat doet dit in deze commissie? Dit is de commissie veiligheid. Ik ben van mening dat de veiligheid helemaal niet in het geding is. Ik zou graag willen weten van de portefeuillehouder over het aantal muskusratten die we hier hebben. Van hoe groot is nu het probleem? Is het echt een gevaar? Ik krijg berichten uit de omgeving dat er muskusratten worden gevangen op plekken waar helemaal geen waterstandswerken zijn. Dat mensen met hun hond lopen en de hond loopt vast in zo'n kooi. Langs sloten, langs de oevers van bijvoorbeeld agrariërs. Ja, dat zijn geen waterstandswerken. Daar zit geen enkel gevaar. Dus de vraag is van: maak het maar eens inzichtelijk van hoe groot dit gevaar nu echt is. Dat is belangrijk voor de discussie. Mooiste zou zijn als je dat ook in verband brengt met andere gravende dieren. Want er wordt nu heel erg op de muskusrat gegooid, van nou, het is een probleem. Maar er zijn meerdere graaf dieren. En dat is blijkbaar helemaal geen probleem. Dus laat dat zien van wat is nu eigenlijk het probleem. Nee, daar wil ik het voorlopig even bij houden.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik kijk even verder. Ik zie de heer Van der Ree van 50Plus. U heeft het woord.

De heer Van der Ree: Ja, dank u wel, voorzitter. Een aantal maanden geleden heb ik de jaarvergadering van de zoogdiervereniging bijgewoond. Van de zoogdiervereniging. En op die vergadering werd een uitgebreid exposé gegeven door een onderzoeker die zeg maar onderzoek heeft gedaan in Nederland naar de muskusrat en daar tot heel genuanceerde standpunten is gekomen. Is dat rapport mede een basis geweest zeg maar voor de besluitvorming voor de unie van waterschappen? Of is dat iets wat daarnaast heeft plaatsgevonden? En is het niet verstandig om dat rapport van die onderzoeker ook hier zeg maar binnen Delfland binnen de VV te verspreiden? Ik denk dat ik het in mijn computer heb zitten, dus het zou voor mij een koud kunstje zijn om dat rapport aan u te doen toekomen.

De voorzitter: Dat was uw vraag? Dan zie ik vervolgens de heer Van der Burg van Water Natuurlijk.

De heer Van der Burg: Voorzitter, dank u wel. Ik kan inleven met de vorige sprekers. Maar ik ga ervanuit, het waarom, dat het risico dusdanig ingeschat wordt dat het nodig is dat we het blijven bestrijden. En in ieder geval de muskusrat terug te dringen. Dat kan instemming hebben van Water Natuurlijk, dat voorschot wil ik nemen. We hebben een vraag erover, oké, het is toch dierlijk leven, is er nut? Er staat niets over opgenomen. Gaat het, gaan die dieren naar destructie toe of is er nog een mogelijkheid om dat in de voedselketen te brengen of c.q. de pels te gebruiken? Want we hebben ook het verdwijnen van de pelsdierenteelt, dus als u op die manier vervangen zou kunnen realiseren kunnen we het ons indenken dat het een nuttige toepassing kan hebben. Ik heb nog een andere vraag. Er staat in het stuk dat er ook plannen zijn om in ieder geval de bestrijders, zeventig dacht ik, in ieder geval ook breder op te leiden en breder inzetbaar te laten zijn om natuur en natuurbehoud en ecologie. Ik hoop dat het in een plan is dat wij ook, en daar zijn we natuurlijk zeer voor, dus als de medewerkers die dat gaan doen breder opleiden, bredere inzetbaarheid, zo staat het ook genoemd. En dat lijkt ons een goed plan. En ik denk wel dat het goed is dat we dan ook goed nadenken op basis van welke taken ze inzetbaar zouden kunnen moeten zijn en dat ook de opleiding en de scholing in die richting constructief moet zijn in datgene wat we voor ogen hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Burg. Dan kijk ik, ja, als volgend punt heeft de heer Middendorp van AWP het woord.

De heer Middendorp: Dank u wel. Het is ook voor de AWP een dilemma. Je maakt dieren dood en de noodzaak is voor ons nooit zo heel duidelijk geweest. U weet dat er allerlei indianenverhalen bestaan. Maar zeg maar

grote dijkdoorbraken als gevolg van muskusratten, die zijn nog niet gemeld. Er zijn ook andere dieren die gaten graven en zelfs honden graven gaten. Tot zover, er is vorige een persbericht geweest van waterschap Zuiderzijland, die zei dat de Knardijk was aangetast door gravende honden. Dus, en daar hebben we geeneens een muskusrattenvanger op afgestuurd. Dus u begrijpt wel, er wordt met verschillende maten gemeten, maar zo gaat dat in de wereld. Het is geen eerlijke plek. Ik ben het wel eens, ik kan zeg maar het betoog van de heer Simon ondersteunen. Ik ben vorig jaar aanwezig geweest op een dag waarin het onderzoek van de '...' werd uitgelegd en waarin de onderzoeken zelf vertelden en nadrukkelijk moesten toegeven dat er geen significante relatie was tussen de vangstinspanning en het aantal muskusratten in het veld. Met andere woorden: of ze nu meer of minder gingen patrouilleren in de uurblokken, het maakte niets uit op, je kon daar geen voorspellingen op doen. Dus ik vind het een grote stap om te zeggen dat je dan op basis van het onderzoek een conclusie trekt. Dat wil niet zeggen dat de veronderstelling die is gedaan, van als we alle muskusratten uitroeien tot aan de landsgrens, dan hebben we dus binnen de landsgrens, hoeven we minder muskusratten dood te maken. Heeft wel onze instemming. Dus zonder dat we dat kunnen borgen op het wetenschappelijk onderzoek, kunnen stoelen op het wetenschappelijk onderzoek, vinden we dat een goede aanpak. Vooral ook, en dat meldde de heer Hofman zojuist natuurlijk, er nieuwe methoden zijn met eDNA waarmee er zeer gericht gezocht kan worden naar de allerlaatste muskusrat, zodat je ook het gebied ook leeg kan houden. En dat leidt me gewoon tot een complete vraag. Want voor zover ik weet is het gebied van Delfland en het gebied van Schieland praktisch leeg. Je zou zeggen, we hebben in de bouw de uitdrukking: het is technisch weer. Dat betekent dat het motregent ofzo. Nou, dat geldt hier ook. Er zijn misschien nog een of twee muskusratten over, maar het gebied is praktisch leeg. Dus ik wil graag horen of er al concreet met eDNA gespeurd wordt naar muskusratten, of dat die muskusrattenvangers nu allemaal bezig zijn aan de oostgrens om de Duitse muskusratten tegen te houden. En de beverrat trouwens. Dus dat is de eerste vraag. Het tweede punt is inderdaad, het staat hier onder puntje M of N in de lange lijst, of er mogelijkheid is tot uitbreiden van de taakopvatting van de muskusrattenbestrijdingsdienst, zoals het voluit heet. En u weet dat wij daar een voorstander van zijn. Want ik zou het als vraag willen stellen: hoogheemraad, kunt u uitleggen wat het structurele verschil is tussen een gravende muskusrat en een gravende rivierkreeft? Vooral omdat er van de muskusratten eigenlijk heel weinig zijn en de aantallen rivierkreeftjes exponentieel oplopen. En dan hebben we een instrument, de muskusrattenbestrijdingsdienst, die toch al langs die watergangen loopt, die daar toch al mee bezig is, in het water. En zou het een begaanbare weg zijn op de muskusratten bevrijdingsdienst, ja ik vind het een tongtwister, ook in te zetten om kreeftenbestrijder te worden? En ik begrijp dat mijnheer Simon dat niet gaat steunen, maar het is toch een gedachte die ik even voor wil leggen. En dan, dat rekt ons zeg maar tot een bredere opvatting over plaagsoorten. We horen al enige tijd dat het hoogheemraadschap van Delfland met een exotenbeleid komt. Ja, dat is, dat is volgens mij in 2017 is dat Europees vastgesteld. We zijn nu 2019 en 2020, dus Delfland is er weer als de kippen bij, zal ik maar zeggen. Maar goed, een exotenbeleid in onze opvatting is misschien niet genoeg. En we willen eigenlijk een plaagsoortenbeleid. We willen eigenlijk vragen of u de verschillende plagen waar het waterschap zich nu verantwoordelijk voor voelt, of waar het waterschap last van heeft en misschien niet verantwoordelijk voor voelt, dat is nog een nuance die ik aan u laat natuurlijk. Om in kaart te brengen van waar hebben we nu eigenlijk last van en wat zouden we dan moeten doen? En dat zou best kunnen zijn dat u zegt van nou, we hebben last van rivierkreeftjes, maar we moeten er niets aan doen. Ik ben het er niet mee eens, maar ik probeer u tegemoet te komen, dit zou eruit kunnen komen. Dus ik wil u eigenlijk om een toezegging vragen, een toezegging om met een plaagsoortennota te komen, vanwege de veiligheid voor Delfland. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze beantwoording. Excuus voor mijn lach, maar ik dacht even dat u muskusrattenbevrijdingsdienst zei. Maar dat was toch correct. Nou, laten we dan toch maar doorgaan naar de volgende, de heer De Klerk heeft het woord.

De heer De Klerk: Dank u wel, voorzitter. Vooropgesteld, de muskusrat is een exoot op ons gebied. We zijn ooit een keer begonnen met een aantal stelletjes muskusratten dat geïmporteerd werd uit Noord-Amerika door een technische prins, als ik het goed heb. Dus eigenlijk geen plek hier voor de muskusrat. Hij heeft ook geen natuurlijke vijanden hier. En verdringt dus ook wel andere soorten en het heeft ook gevolgen voor onze waterveiligheid. Dus in die zin denk ik ook dat beheersing in deze het beste is, gezien het feit hoe vaak een muskusrat zich kan voortplanten. Is het de vraag in hoeverre het reëel is dat hij compleet van ons grondgebied verdwijnt. Daarom lijkt het ons beter dat die populatie beheerst wordt en daarom vind ik het ook goed om te lezen dat

De voorzitter: De heer Middendorp heeft het woord.

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie. Ik hoor met belangstelling zeg maar die biologische of ecologische visie van de VVD, maar ik wil graag in overweging geven dat de bruine rat absoluut een gevaarlijk dier is voor de verspreiding van ziekten in Nederland en dus aangepakt moet worden. Het is ons nog steeds niet gelukt en gek genoeg hebben we geen bruine ratten bestrijdingsdienst, maar wel een muskusrattenbestrijdingsdienst. Dus u heeft het nu over het risico van een muskusrat, maar wat bedoelt u nu eigenlijk?

De voorzitter: De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Volgens mij is dat heel helder. Volgens mij, ze ondergraven onze dijken. Dus dat is volgens mij niet zo heel moeilijk.

De heer Middendorp: Daar is eigenlijk nauwelijks, want dat heeft mijnheer Simon duidelijk gemaakt, daar is eigenlijk nauwelijks sprake van. Misschien wel helemaal geen sprake van, maar laten we een slag om de arm houden.

De voorzitter: De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Ik heb geen vraag gehoord. Ik wilde eigenlijk ook wel afronden. Ik wilde eigenlijk heel praktisch zeggen dat wij kunnen instemmen met het voorstel. En daar wil ik het ook graag bij laten.

De heer Verhage: Ja dank u, voorzitter. Ook wij kunnen instemmen met het voorstel. En we hadden nog wel een oproep, en daar sluit ik aan bij de heer Middendorp, deze bestrijders die hebben een enorme gebiedskennis. En waarom zouden we ze niet in de toekomst ook in gaan zetten om exoten te bestrijden, dus een bredere taakopvatting. Want ik denk dat die lui daar zeer geschikt voor zijn. En bovendien voorkomen we dan dat ze werkloos worden. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u wel. Dan de heer Van Winden van Ongebouwd. Ik merk dat er een interruptie is, een interruptie op de heer Verhage. De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: Ja, op de opmerking van de heer Verhage. Kijk, we zijn hier wel als waterschap bezig met een bepaald aantal taken. Ik zie dat de heer Middendorp, die ziet graag een taakuitbreiding. Kijk, de muskusratten, hoe vervelend ook, zijn overgedragen van de provincie naar het waterschap. Exotenbeleid is an sich beleid van de provincie en laten we het alsjeblieft ook daar houden en het liefst ook die muskusratten terugsturen naar de provincie. Maar ik vrees dat het daar te laat voor is.

De voorzitter: Ik neem aan dat u het muskusrattenbeleid wil terugsturen, niet de muskusratten. De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Als bewoner onder boezemniveau, en met mij zijn dat ook onze fractiegenoten, zijn wij er direct bij gebaat dat onze dijken solide blijven. Ik proefde enige discussie eerder in deze vergadering over of muskusratten wel of niet gevaarlijk zijn voor het ondermijnen van onze dijken. Ik dacht dat dat al een bewezen zaak was uit het verleden. En we hebben met zijn allen besloten, niet voor niets, om deze beesten te bestrijden. Als zodanig sluiten we ons graag aan bij deze visie. En we zien daar duidelijk de noodzaak van in, afgelopen jaar zijn er, las ik, nog 53.000 muskusratten in heel Nederland gevangen. Dat betekent dat het geen gelopen race is. Ook al is de trend dalende. We denken met zijn allen blijkbaar dat we ze kunnen uitroeien, dat is misschien niet een heel mooi woord, maar het is denk ik voor de waterveiligheid in Nederland noodzaak. En we zullen dus altijd waakzaam moeten blijven om deze dieren niet een tweede kans te geven, want ze kunnen zich rap uitbreiden, als het zover is. Neemt niet weg dat als we het onder controle hebben, we nog wel met een aantal muskusrattenvangers in ons gebied zitten, of in Nederland. En ik sluit me aan bij eerdere sprekers, om te vragen of deze vangers dan niet ook kunnen worden ingezet voor het bestrijden van andere exoten. De naam is al genoemd, de rivierkreeft. En die richt echt aanzienlijke schade aan en als bewoner van de polder zien wij ze regelmatig in allerlei sloten en omgevingen en ik zou graag zien dat andere mensen die wat hoger en droger wonen daar toch ook enig begrip voor hebben. Dat was het, voorzitter. Dank u wel.

De heer Van der Burg: Voorzitter, interruptie, mag dat?

De voorzitter: De heer Van der Burg, Water Natuurlijk. U heeft het woord.

De heer Van der Burg: Met alle respect, er wordt steeds gesproken over ook inzetten ter bestrijding van exoten, de muskusratbestrijders. We zien dit toch wel breder, in ieder geval ook kennis van het ecosysteem hebben en het bestrijden an sich, of het voorkomen an sich zou er zeker bij moeten. Dus alleen maar denken in bestrijdingstermen lijkt ons onvoldoende. Het is echt een leerproces om dat ecosysteem goed te leren kennen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u en dan kijk ik even rond en dan sluit ik bij deze de vragenronde van de eerste ronde voor de muskusrattenbestrijding. En dan geef ik de hoogheerraad Ouwendijk het woord.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zal proberen om op zoveel mogelijk vragen een direct antwoord te geven. De bestrijding van de muskusratten, met name de gezamenlijke bestrijding, dat gaat al enige jaren terug. Dus er zit een stuk geschiedenis aan en dat ken ik natuurlijk ook niet zo goed. Maar ik ken de documenten wel die nu voorliggen en ik word geassisteerd door collega René van der Werf met betrekking tot inhoudelijke vragen waarop ikzelf het antwoord schuldig zal moeten blijven. Mijnheer Kiela, mijnheer de voorzitter, had het over intensivering van beleid. Het is een aanpassing van een beleidsdoelstelling. Wij volgen, Delfland heeft altijd gevolgd de beleidsdoelstelling van de unie van waterschappen. En die is, die ging over het bestrijden van muskusratten en die is nu geherformuleerd in het terugdringen van muskusratten, maar binnen hetzelfde financiële bestek. Dus het is niet zozeer een intensivering, het is meer een verschuiving. 25 procent reductie, ik dacht 25 procent reductie in vier jaar, maar waar het om gaat is dat als die reductie per jaar plaatsvindt, dat je dan daarna toch de herkolonisatie in de gaten moet houden, dus dat ze niet terugkomen. En je betaalt als je draagt bij aan de kosten voor het hele gebied. Dus we spreken af dat we een bepaald percentage betalen, dat hebben we ook in het verleden betaald en dat blijft in de toekomst, die gemene rekening blijft wel hetzelfde. Dus die kosten, die nemen niet toe. En in dat totale bestek zitten ook de

kosten van onderzoek, met bestrijding buiten onze grenzen wordt bedoeld buiten de grenzen van dit waterschap. En niet buiten de grenzen van Nederland. Maar buiten de grenzen van het waterschap, maar wel binnen het samenwerkingsverband en binnen Nederland. Dan, mijnheer de voorzitter, de vragen van de heer Hofman, die ging over dat landelijke beleid. In hoeverre zijn we eraan gehouden? Het is geen wet. Nee, dat is geen wet. Het is wel een afspraak tussen waterschappen, dus daar zal je je fatsoenshalve bij wijze van spreken al aan moeten houden. Maar daarbovenop en daarbinnen in kan je natuurlijk je eigen beleid voeren. Ja, en zo humaan mogelijk, dat spreekt voor zich, dat is ook het uitgangspunt geweest, dat is ook in de onderzoeken en in de documentatie terug te vinden. Wat, het meest humane is natuurlijk het voorkomen van herkolonisatie. Dan hoeft je ze ook niet meer om te brengen, maar dan komen ze gewoon het gebied niet binnen. En u had het daarbij over het inzetten van nieuwe middelen, nou dat spreekt voor zich. Dat gebied van eDNA worden hele bijzondere resultaten geboekt, op plekken waar we eigenlijk aan de buitenkant zeggen: ja, hier zitten geen muskusratten meer, blijkt dat met een monstertje van een druppeltje water er toch aangetoond kan worden dat ze er wel zitten. En als dan de rattenvangers het gebied weer ingaan, dan vinden ze ook op de plekken waar we ze dan uiteindelijk zouden verwachten. En hetzelfde geldt met het zoeken van de burchten of de bouwen, zoals dat bij muskusratten heet met , ook op plekken waar geen burchten verwacht worden kunnen ze dan toch terugverwacht worden. Dan met betrekking tot het uniebesluit, graag van de heer Simon hoe dat zit met consultatie. Ik ken geen consultatie, misschien dat die nog voor de tijd geweest is dat deze bestuurder achter deze tafel kan zitten. Dat kan ik niet beoordelen, maar misschien dat mijn collega daar zo nog iets over kan zeggen. Hetzelfde met betrekking tot de veldproef, die zit ergens volgens mij ook in 2018. Opmerking over de brief, alsof dat er opzettelijk informatie achtergehouden zou zijn, dat trek ik me dan wel aan. Want dat is natuurlijk niet zo. Als er al informatie achtergehouden zou zijn, waar ik in ieder geval geen kennis van heb, maar als dat al zo zou zijn, dan is daar zeer beslist, van mijn kant af, geen bewuste informatie achtergehouden. Dan de opmerking, mijnheer de voorzitter, van de heer Simon over veiligheid. Die discussie is natuurlijk in een ander verband al gevolgd en uiteindelijk heeft het er toe geleid dat die taak wettelijk bij het waterschap is neergelegd. Het zoogdierenrapport, mijnheer de voorzitter, waar de heer Van der Ree het over had, dat ken ik niet. Ik wil daar graag een keer kennis van nemen, dus u kent mijn emailadres, dus stuur het maar naar me toe. Dan twee vragen van de heer Van der Burg, waarbij de eerste ging over nutteloos doden, het zou mooi zijn als je in ieder geval nog een functie terug zou kunnen vinden. De heer De Klerk, even denken hoor, die had het al over het feit dat ergens in 1890 ofzo die muskusrattenwet werd ingevoerd. Alleen had hij toen waarschijnlijk een andere naam, want hij werd, voor zijn pels zou hij gefokt moeten worden. De mensen die hem binnen brachten vonden waarschijnlijk al heel snel dat dat niet zo goed was en hebben hem laten lopen letterlijk. Of hebben ze laten lopen. Dus dat is geen, ik hoor Belgen wel eens over een waterkonijn spreken, ja, misschien is dat nog iets waar je iets mee zou kunnen. De andere vraag ging over het breder inzetbaar zijn van medewerkers, nou in het voorstel wordt ook aangegeven dat de rattenvangers, als ik ze even zo mag noemen, ook opgeleid worden tot brede waterstaatsmedewerkers. Daar valt ook ecologie onder, als het over breed gaat, maar niet alleen dat. Dan de vraag van de heer Middendorp met betrekking tot eDNA, nou ik heb de toepassing net al genoemd, met name bij het voorkomen van herkolonisatie is dat natuurlijk wel heel interessant.

De heer Middendorp: Er zijn ook concrete voorbeelden in Delfland, voorzitter.

De voorzitter: De heer Middendorp heeft het woord.

De heer Middendorp: De heer Middendorp, dank u wel, ja. Ik had u specifiek gevraagd naar voorbeelden in Delfland, dat zou ik, het zou leuk zijn, of nou, ik weet niet of het leuk is, maar dat, we weten dat het gebied

bijna leeg is. En wordt hier nu met eDNA al ingezet om beesten te vinden en worden wij daarover bijgepraat, hoe ziet u dat?

De heer Ouwendijk: Nee, eDNA is eigenlijk net uit de experimentele fase. Het is, het wordt in Delfland nog niet ingezet, maar het is niet ondenkbaar dat dat natuurlijk in de nabije toekomst gaat gebeuren, omdat we relatief weinig vangsten hebben. Maar er zitten nog wel muskusratten. Nou, mogelijkheid tot uitbreiding van de functie van de muskusrattenbestrijder om andere invasieve exoten beet te pakken, ik zou het graag willen koppelen aan de vraag die u daarna stelde met betrekking tot het zogenaamde exotenbeleid. Of het invasieve exotenbeleid. In het bestuursakkoord hebben we met zijn allen afgesproken dat dit bestuur daar met een beleidsnotitie op komt, of met een nota op komt, of met een wijze van aanpak of een werkplan. Er staat niet precies omschreven wat dat moet worden, maar dat is wel een opdracht die bij het bestuur ligt. En dan zou de volgende vraag natuurlijk kunnen zijn: en waardoor komt dat dan? Nou, daar kan ik hier op dit moment geen antwoord op geven. Maar wel, het heeft wel de aandacht en er zijn natuurlijk meer exoten dan alleen, of invasieve exoten, dan alleen de rivierkreeft en de muskusrat. Maar ook op het gebied van planten komen we nog wel het een en ander tegen.

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, u heeft het woord.

De heer Middendorp: Dank u wel voor de toezegging en dank u wel voor de samenvatting en het standpunt van het college. Dat verheugt mij. Maar ik vroeg specifiek om een notitie over plaagsoorten, want dat is inderdaad, zoals u zelf al aangeeft, iets anders dan alle exoten. En dat is misschien relevant voor Delfland en ook relevant vanuit die portefeuille waterkeringen.

De heer Ouwendijk: Mag ik plagen dan vertalen met invasief?

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Ouwendijk: Dat is wat we zelf in ons bestuursakkoord. Het zijn namelijk die soorten die invasief zijn en die hinder hebben voor de omgeving. Als het geen invasieve soort is maar het is wel een exoot, er zijn wel veel meer exoten, maar daar hoor je niemand over, die zijn niet invasief aanwezig. Die hebben een natuurlijke vijand of-

De heer Middendorp: Oké, ik hoor wat u zegt, dank u wel.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, u heeft verder weer het woord.

De heer Ouwendijk: Ik denk dat ik de beantwoording op deze manier wel af kan ronden, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Ik zie bij interruptie dat de heer Van der Ree nog een vraag heeft.

De heer Van der Ree: Ja, dank u wel, voorzitter. Er zijn gewoon exoten die worden bestreden maar die geen enkele schade aan de omgeving aanbrengen. Bijvoorbeeld wasberen. En wasberen worden bestreden op dit moment, maar er is absoluut niet aangetoond dat die enige schade aan de omgeving aanbrengen. Dus daar

De heer Ouwendijk: Daar ben ik het, daar ben ik het, mijnheer de voorzitter, het helemaal mee eens. Maar wij bestrijden ook geen wasberen, we hebben een wettelijke opdracht om ons met muskusratten bezig te

houden. Dat is iets anders. En daarvan is wel bewezen dat daar problemen door ontstaan. Want anders zouden ze niet op het lijstje terecht gekomen zijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Ik zag een vinger van de heer Simon. Is dat voor de tweede ronde?

De heer Simon: Nee, dat is nog ter interruptie en ik probeer me zo netjes mogelijk te houden. Want ik moet inderdaad nu eventjes op dit punt even instemmend zijn met de hoogheerraad van ja, we hebben geen wettelijke taak op andere gebieden. En dat moeten we ook zo houden. Dus wat mijnheer Middendorp oproept om ook die plaagdieren, en bij bedoelt dan de bruine rat, wat helemaal geen exoot is, om dat gewoon, het lijkt me heel verstandig om daar niet te veel over na te denken. Aan de andere kant, ik heb gezegd van kijk naar die graafschade in zijn algemeen en ga niet de vinger wijzen naar de muskusrat. En dat komt weer op de discussie over veiligheid of niet. Nou, ik ben van mening dat er geen veiligheidsissue is. Aan de andere kant, er werd ook gezegd: er is geen predatie van andere dieren op muskusratten. Nou dan moet je die rapporten maar eens lezen, want er staat gewoon netjes in dat er wel door andere dieren muskusratten worden gevangen en dat zegt me meer dat er ook nog informatieleemte is bij deze VV. En een van mijn vagen was van nou, laat maar eens zien, van hoeveel muskusratten hier zijn. Dat is een van de vragen die ik heb gesteld. Ik weet uit eerdere rapporten dat er de vorige keer waren er maar 350 gevangen dit jaar. Als hier wordt gezegd over 25 procent reductie, hebben we het maar over 250 muskusratten die hier worden gevangen. Nou, dan is mij helemaal de vraag van hoe is dit een gevaar, vergeleken juist met die andere graafdieren. Want er is helemaal geen veiligheidsissue. Het is meer dat het hier niet hoort in deze commissie, dat het eigenlijk hoort bij de commissie biodiversiteit. Nou, daar hebben we ook al, dan lijkt het me veel beter om het daar neer te zetten.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, wilt u nog op deze interruptie reageren?

De heer Ouwendijk: Om op het laatste stuk te antwoorden: de nota of het stuk met betrekking tot invasieve exoten, dat zal ook onder een andere portefeuille geschreven worden. En dan zal ongetwijfeld biodiversiteit en dat soort zaken ook aan de orde komen. Met betrekking tot het aantal aanwezige muskusratten, ja, als je goed muskusrattenbeheer voert, en dat heeft Delfland denk ik in het verleden gedaan, dan heb je er ook niet zo veel en dat wil je natuurlijk ook graag zo houden. Feit is dat als je het niet doet, dat je heel snel herkolonisatierecht op plekken waar ze het tot op dat moment niet aangetroffen worden. Dus dat is toch een evenwicht in afvangen en zorgen dat die populaties, althans, daardoor zijn die populaties klein gekregen. Ik zou niet zeggen: zorgen dat ze klein blijven, want het was natuurlijk op gericht om de populatie helemaal weg te nemen.

De heer Simon: Het is hier altijd laag geweest. Wat de heer Middendorp zegt, van we zitten hier al op die 10 procent, wat toepasbaar is voor die eDNA, een optie voor Delfland is als je gewoon kijkt naar Delfland voor die autonomie ook, want het rapport gaat elke keer over we moeten het groter trekken. Want juist die rapportages om dit beleid te ondersteunen gaat over het hele grote gebied. Nee, we willen in Delfland juist kijken van kunnen we dat veel kleiner aanpakken? Dat is ook een wens die wij ook hebben neergelegd in het coalitieakkoord.

De voorzitter: Ik dank u. Ik denk dat het tijd is om over te gaan naar de tweede ronde. En wie mag ik voor de tweede ronde het woord geven? Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Hekman van het CDA.

De heer Hekman: Dank u wel. Ik heb in de eerste ronde niets gezegd, ik denk nou, het is een logisch besluit. Dit las redelijk als een roman. En laat ik zo zeggen, ik denk dat ik al dertig jaar lang hoor dat de muskusrat een

veiligheidsissue is in Nederland. Ik hoor vanavond eigenlijk voor het eerst dat het niet zo is, nou ik ben heel benieuwd. Ik denk dat dat echt, als dat zo zou zijn, dan had zeker Nieuwsuur, EenVandaag, Pauw en Jinek er aandacht aan besteed. Ik heb dat niet gehoord. Ik ga er nog steeds vanuit dat het echt een veiligheidsrisico is. En als het een veiligheidsrisico is en daar zit ik voor, dan moet je daar wat mee. En ik had juist ook van de Partij van de Dieren verwacht dat ze zouden zeggen: jongens, we moeten zo snel mogelijk van die muskusratten af. Want als we er mee door blijven gaan in de loop der jaren, dan zullen we nog jarenlang muskusratten moeten blijven bestrijden. Laten we gewoon voor eens en voor altijd zorgen dat die beesten ons land uitgaan. Ze horen hier niet en het CDA staat erachter om het gewoon nu binnen 15 jaar helder te krijgen en zorgen dat ze buiten onze landsgrenzen komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de heer Hofman van de ChristenUnie-SGP.

De heer Hofman: Dank u wel. Allereerst met de financiering, het hele verhaal is ook van belang voor de landbouw. Dus ik weet niet of die ook financieel participeert in die totale bestrijding. Daarnaast nog een vraag over de uitbreiding, ja, er is nu op basis van de wet muskusrattenbestrijding geloof ik een titel om ook eigendommen te mogen betreden om zeg maar de vangst te effectueren. En met die uitbreiding is in het verleden in ieder geval de vinger opgegeven dat ja, de toetredingsverordening voor landerijen en van particulieren, dat het niet zomaar gaat. Dus ik denk dat dat goed is bij een dergelijke uitbreiding te kijken of je ook een titel hebt als waterschap om dat daadwerkelijk te doen. Daarnaast is ook nog een uitbreiding besproken om ook de schouwvoering bij de muskusratbestrijders te leggen en dat heeft veel weerstand opgeroepen wat betreft zeg maar, ja, de eerlijkheid en ook als er gebreken worden geconstateerd, als er niet meer zeg maar wenselijk zijn op het perceel. Ze komen puur voor het bestrijden en niet voor het schouwen. Dus als die kant wordt op gedacht, ja, kijk naar de vorige discussie. Dat waren mijn kanttekeningen. En wat betreft de veiligheid, ja, het is goed om dat in beeld te brengen, in ieder geval in mijn werkgebied was het altijd wel de muskusratbestrijding voor waterstaatkundige beveiliging, zowel voor ook overval als dijken en vooral het kleinschalige systeem, zeg maar onze boezemkamer en polderkamer met name, die zijn kwetsbaarder als die ondergraven worden. Maar het is wel goed om dat elke keer weer in beeld te brengen wat de ernst van de situatie is. Dat was het.

De voorzitter: Ik dank u. Dan heeft de Simon van de Partij van de Dieren nu het woord.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Ik ga gewoon niet reageren op de hoogheemraad, maar op het CDA. Even uitleggen van hoe de Partij voor de Dieren hierin zit. Onze visie op dieren is dat dieren die hier leven, die hebben gewoon recht op een goed leven. En die moeten dus niet gejaagd worden. En die hebben dus, en het probleem hier is van prima, we willen best wel nadenken over een beleid dat leidt tot totale verwijdering van muskusratten, maar het probleem is dat ze gewoon doodgemaakt worden. Niet alleen doodgemaakt worden, maar ook gewoon gruwelijk dood worden gemaakt. Ze zeggen wel over humaan dingen, maar er zijn ook rapporten dat er ook nog steeds worden afgeknald met geweren soms. Ik bedoel, dit is niet onze visie op hoe je dit moet bestrijden.

De voorzitter: De heer Hekman van het CDA wil op u ook weer reageren, dan heeft de heer Hekman nu het woord.

De heer Hekman: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik denk dat er helemaal niemand in deze zaal zit die graag dieren doodt. Daar geloof ik helemaal niets van. Ook het CDA niet. Maar we kijken wel naar aan de ene kant veiligheid en aan de andere kant de dieren. En ik denk dat het gewoon verstandig is om nu binnen 15 jaar, zoals ik gelezen heb, te trachten om alle dieren die zeg maar gevaar geven, de muskusratten voor de veiligheid

van ons gebied en ook andere gebieden, om daar gewoon helder in te wezen en daar deze stap nu in te zetten, want anders zullen we nog na tientallen jaren, misschien wel honderden jaren, constant bezig zijn met de bestrijding van de muskusrat. Je kan het dan maar beter een keer goed doen, dan hiermee nog jarenlang doorgaan.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Simon heeft weer het woord.

De heer Simon: Ja, wat een interessant betoog. Maar als je heel goed het stuk hebt gelezen gaan we nog steeds 20 miljoen per jaar na die vijftien jaar betalen om nog steeds muskusratten te vangen. Langs de landgrenzen. Want het probleem in deze discussie, ook al loopt elke keer de unie te zeggen van ja, onze, we moeten in een groot gebied denken, dus heel Nederland, ze verloochenen gewoon de positie van Delfland. Maar ze zoeken wel toenadering naar Duitsland, maar in Duitsland wordt helemaal niet de muskusrat gevangen. Niet in alle Bundesländer. Die beverrat is een ander verhaal, maar er staat ook in het rapport dat de beverrat in dit gebied geen probleem is. Maar we blijven gewoon verantwoordelijk voor de grenscontrole met Duitsland. Dus er blijven nog steeds muskusratten gevangen worden namens onze waterschappen. En we zullen er ook, en dat voorstel komt nog, er wordt ook een verdeelsleutel bedacht hoe we na die dertien of vijftien jaar gaan financieren, maar dat komt nog. Oh ik heb nu gereageerd op het CDA, had ik zelf nog een punt, nou ik ben het even vergeten,

De voorzitter: Ik zie dat het CDA nog even wil reageren. De heer Hekman.

De heer Hekman: Ja, mijn laatste opmerkingen en die gaat niet richting de Partij voor de Dieren, want ik voel wel aan waar zij voor staan. En gelukkig weet ik ook redelijk waar wij voor staan. Ik vraag het gewoon aan de hoogheemraad. Is er gewoon een veiligheidsprobleem? Want dat was even de issue net. Als er een veiligheidsprobleem is, dan staat het CDA achter dit besluit en dan moeten we het doen. Als er geen veiligheidsprobleem is, dan ga ik wel met de Partij voor de Dieren mee, want dan moeten we heel zorgzaam zijn over de dieren die er zijn.

De voorzitter: De heer Simon.

De heer Simon: Ja, ik sluit me helemaal aan bij dat veiligheidsissue, want ik probeer hier aan te tonen dat het helemaal geen veiligheidsissue is hier. En als er überhaupt graafschade is, dan kunnen we dat heel gemakkelijk afdekken met regulier onderhoud. En het is dus geen veiligheidsissue.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik zie dat het woord wordt gevraagd door de heer Van der Ree van 50Plus. U heeft het woord.

De heer Van der Ree: Ja, dank u wel, voorzitter. Kijk, ik heb zojuist die opmerking gemaakt dat er een rapport ligt van een muskusrattenonderzoeken en we hebben nu wel een hele discussie maar we zijn geen deskundige op dat gebied. En er ligt dus een rapport van een deskundige en ik zou willen voorstellen dat we gezamenlijk ook kennisnemen van dat rapport alvorens we zeg maar deze discussie gaan vervolgen.

De voorzitter: Ik dank u wel, de heer Van der Burg.

De heer Van der Burg: Voorzitter, misschien inderdaad kunnen we dat rapport krijgen, daar zijn we zeer geïnteresseerd in. '...' te zeggen dat ik denk dat Duitsland vergelijken met de Nederlandse situatie met ons uitgebreide dijksystemen en onder NAP dat het risico toch per gebied verschillend beoordeeld zou moeten

en kunnen worden. Dus dat we ervoor moeten staan dat wij veilig zijn en veilig blijven. En volgens mij heeft de hoogheemraad dat ook zo bedoeld en uitgelegd.

De heer Simon: Ter interruptie. Kijk, ik ben niet een expert in Duitse tekst lezen, maar ik heb toevallig twee maanden geleden een programma gezien op de ZDF en dat ging erover hoe in Duitsland gewoon preventieve maatregelen worden getroffen, in plaats van het uitroeien. En bijvoorbeeld die preventieve maatregelen, wat ook een vraag was in het onderzoek, ja daar is helemaal geen antwoord op gekomen. Maar goed, dat doen ze dus in Duitsland dus die vangen het helemaal niet weg.

De voorzitter: Dat was de interruptie. De heer Van der Burg verder.

De heer Van der Burg: Voorzitter, dan is het nog niet verklaard dat het boven of onder NAP is, is denk dat ons risico daarin goed ingeschat meegewogen moet worden. En dat laatste punt, ik heb ook meegemaakt over de brede inzetbaarheid van onze medewerkers, ik hecht om te zeggen dat het inderdaad ook kennis moet zijn op basis van onze ecologische kennis. En dan kan natuurlijk laten we zeggen bestrijden zich veranderen in een systeemdenken waarbij je inderdaad het voorkomen zelfs zonder het te bestrijden gerealiseerd kan worden. Dus de medewerkers opleiden in een bredere ecologische inzetbaarheid, desnoods ook buiten de muskusrattenbestrijding, lijkt ons zeer nuttig voor de mensen zelf, dat ze ook brede kennis en inzetbaarheid en kennisverwerving. En dat is voor ons als organisatie van een enorme toegevoegde waarde. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Dan kijk ik verder aan de rechterzijde van mij. Wie wenst daar het woord? De heer Van Winden van Ongebouwd.

De heer Van Winden: Bedankt, mijnheer de voorzitter. Ik vraag me even af, er was een opmerking van de SGP dat er ook een belang is voor de landbouw bij het bestrijden van muskusratten. Nu is het niet zo dat die muskusratten volgens mij in het weiland direct schade berokkenen, maar de schade zit hem vooral in de dijken. En dat is graafschade en dat moeten we beheersbaar houden. Als je muskusratten niet bestrijdt, dan breiden ze zich ongebreideld uit. En het gevolg daarvan is dat het niet meer beheersbaar is. En dan heeft de landbouw inderdaad een probleem. Want als de dijk doorbreekt, ja dan loopt de boel onder water. Er zijn heel wat mensen in deze vergadering die denk ik boven boezemniveau leven en dat niet beseffen. Maar als je in de polder leeft en je weet dat je onder water staat, dan is dat geen leuke ervaring. En de laatste keer dat we dat hebben meegemaakt was in 1953. En dat willen we niet meer meemaken. En er zijn ook mensen in Wilnis nog niet zo recent, of in ieder geval wel recent, en er was misschien een andere reden, maar het ondergraven van dijken moet toch zeker voorkomen worden. En als we ze niet bestrijden, hebben we een serieus probleem. Je kan dat voorkomen door alle dijken te verharderen. Maar we willen ook nog ecologische waterzones hebben en dat soort zaken, en dat lijkt me ook niet helemaal het uitgangspunt. Maar we zouden alles kunnen beschoeien en dan komt ook waarschijnlijk die muskusrat er niet meer doorheen. Ik denk niet dat dat de oplossing is. Dus ik sluit me graag aan bij het CDA. En we gaan gewoon voort met het bestrijden van muskusratten.

De heer Hofman: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Dat had ik verwacht. De heer Hofman van de ChristenUnie-SGP.

De heer Hofman: Ik denk ik wacht eerst het betoog af. De ontwikkeling in de geschiedenis is zo geweest dat die hele wet muskusrattenbestrijding is ontstaan voor het voorkomen van landbouwschade. En toen is dat verder uitgebreid naar de waterschappen toe wat betreft de infrastructuur. Dus nog steeds is het van belang dat ook ondergraving, trekkers gingen scheef, bouwfora werden dus betreden, dus daar kwamen dus de

muskusratten ook naar binnen vanuit de landbouw. Dus vandaar mijn vraag, of dat nog in die mate zo'n issue is dat dat een gezamenlijk belang is.

De voorzitter: De heer Van Winden. Ja daar mag u op reageren.

De heer Van Winden: Als wij nu nog 350 muskusratten vangen is ons gebied, zoals recent of zojuist gemeld werd, dan denk ik dat de landbouw daar niet heel veel schade van ondervindt en dat dat beheersbaar is neemt niet weg dat als we geen bestrijding doen, dat deze populatie weer heel snel uitbreidt, want dat hebben muskusratten ook bewezen in het verleden. En dan treedt dat gevaar uiteraard wel weer op. De kunst is om dit beheersbaar te houden, of zoals gevraagd en beoogd in dit document volledig uit te roeien. En daar staan we achter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluit ik deze tweede ronde nog niet. Want de heer Middendorp wil nog het woord.

De heer Middendorp: Ik begrijp dat iedereen uitgebreid aan het woord mag komen, dus dat wil ik ook graag. Vooral omdat ik iets heel interessants hoor, namelijk of het dan, of althans ik denk dat ik het hoor, maar ik weet het daarom vraag ik het even aan de collega Van Winden. U zei in een zin muskusratten en 1953, bedoelt u dat daar op enige wijze een verband tussen is?

De heer Van Winden: Nee.

De heer Middendorp: Of was het gewoon zomaar een opmerking?

De heer Van Winden: Dat was zo maar een opmerking om aan te geven dat onder water staan niet prettig is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluit ik bij dezen de tweede ronde, met wel nog de opmerking dat er ook vele volle woonwijken onder NAP liggen. Zeker in ons gebied. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Laat ik in ieder geval dank zeggen voor de vragen, maar wat ik vooral prettig vind is dat de commissieleden met elkaar in gesprek gaan over dit onderwerp.

De voorzitter: Daarom heb ik dit ook zo toegelaten.

De heer Ouwendijk: Juist. Nou, er zijn een aantal vragen en een aantal opmerkingen en de vragen zal ik sowieso beantwoorden, er zijn een aantal opmerkingen waar ik ook nog wel even op in wil gaan. De heer Hofman, die had het over de schade ten behoeve van de landbouw en participatie. Kijk, ook Ongebouwd woont in Delfland, in ons beheersgebied, en die krijgen daar op regelmatige basis een briefje voor of ze wat geld over willen maken naar Delfland. Dus die participatie, die is wat mij betreft impliciet. En ik snap dat het van uw kant geen vraag was maar een opmerking, want ik vertel natuurlijk niets nieuws. Het betreden van-

De heer Middendorp: Voorzitter, dit is heel verwarrend. Ik vind het mooi dat u het opneemt voor Ongebouwd en ik neem aan dat u dan specifiek de boeren bedoelt, maar het ambtelijke apparaat heeft vorige week uitgerekend dat de boeren 1,3 procent bijdragen. Dus ik zou u willen vragen: of we gaan dit breed bespreken, of we gaan focussen op het onderwerp alstublieft.

De heer Ouwendijk: In algemene zin is wat ik net zei wat er feitelijk aan de hand is. Dus dat hoeven we niet te bespreken, ik reageer, ik geef antwoord op een aan mijn gestelde vraag.

De voorzitter: En daarmee is dit thema even afgerond. U gaat door.

De heer Ouwendijk: Betreden van de grond van derden, daar was een opmerking over van de heer Hofman. Zoals ik in de titel heb, dat spreekt wat mij betreft vanzelf. En twee is, en dat vind ik eigenlijk wel zo belangrijk, dat als je met een bepaalde opdracht of een bepaalde taak op het terrein van iemand komt, dan moet je natuurlijk niet ineens iets anders uit je hoge hoed toveren. Dat is A niet goed voor de relatie en dat betekent misschien dat je de volgende keer er helemaal niet meer op kan komen. Daar zit voor mij ook wel een soort van vanzelfsprekendheid in. Dus iemand die komt schouwen, die komt schouwen en iemand die in het kader van de muskusrattenbestrijding daar komt, die heeft daar die taak. De heer Simon, u had het onder andere over Duitsland. Ik heb wat getallen horen noemen, 20 miljoen. Het is nu zo dat er in Nederland 33 miljoen, dat staat ook in de tekst, besteed wordt aan het beschrijven van de muskusrat. En uiteindelijk als je deze beleidslijn volgt, dan zou je uit moeten komen op 20 miljoen kosten op jaarbasis, prijspeil 2018 in 2034. Ik weet niet hoe hard de inflatie gaat lopen, maar dat kon wel eens een hele forse besparing worden, dat is ongeveer twee derde van de kosten die dan overblijven. De vraag van de heer Hekman was heel duidelijk, is er nu wel of geen veiligheidsissue? Als je het kunt beheersen, zoals we dat in Delfland doen, dan is het geen veiligheidsissue, maar als je daar niets meer aan doet en je laat herkolonisatie toe, op wat voor manier dan ook, dan ontstaat er natuurlijk wel een veiligheidsissue. En dat is niet iets wat wij hier in Delfland verzinnen, dat is iets wat A geregeld is in het bestuursakkoord met de landelijke overheid. Dat is een taak die ons letterlijk toebedeeld is. En twee, aan het besluit van de unie, daar ligt natuurlijk gedegen wetenschappelijk onderzoek aan ten grondslag. Dat is waar die besluiten op gebaseerd zijn. Die zijn niet op uitspraken van bestuurders van Delfland gebaseerd, maar daar ligt gewoon goed wetenschappelijk onderzoek onder.

De voorzitter: De heer Simon ter interruptie.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Kijk, en. De hoogheemraad legt het ook gewoon heel duidelijk uit, alleen hij vergeet te melden dat uit de wet komt niet voort wie moet er beschermen, maar je hoeft ze niet te doden. Je kunt dus ook andere maatregelen doen. Dus beheersen is een heel breed pakket van mogelijkheden. Het gaat inderdaad over het bestrijden nu. Wij hebben erover nagedacht, we hebben onderzoek bij Utrecht gedaan van laten we net als wilde katten vangen en steriliseren, dat is een oplossing die helemaal niet bedacht is. Je kunt preventieve maatregelen doen, je kunt het ook gewoon inbedden in je reguliere onderhoud. Er is een heel pakket van maatregelen die je kunt gebruiken om dit probleem te beheersen, waar wij natuurlijk als tegenstander zijn dat het uitmoorden, het doden van dieren, dat vinden we gewoon vreselijk. En daarmee kun je het probleem beheersen en dat is het inderdaad van is in hoeverre is het een veiligheidsissue.

De voorzitter: De heer Egas. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, de opmerking nog van de heer Van der Burg over die brede ecologische inzetbaarheid, ja die,

De voorzitter: De heer Van der Burg.

De heer Van der Burg: Voorzitter, op zich geeft de heer Simon daar voorbeelden voor, maar dat is die brede ecologische '...', als je daar kennis verder aan toevoegt zou bestrijden wel eens minder aan de orde kunnen zijn. Dus echt integraal kijken hoe je het kan bestrijden is een betere oplossing.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ik denk dat de vragen zo beantwoord zijn, mijnheer de voorzitter. Dank.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik zie dat we daarbij de tweede ronde hebben beëindigd. Dan is het nu aan ons om te beslissen wat we hier verder mee doen. Er zal nog wat extra informatie worden verspreid, hebben we afgesproken. Ik kijk even rond of dit stuk voldoende rijp is om door te gaan naar de VV, ik verwacht dat wel. Bij de VV, kunnen we dit agenderen als bespreekstuk of als hamerstuk? Bespreekstuk zie ik. En als iemand dat als bespreekstuk wil, dan zal het ook een bespreekstuk worden. Ik wil daarbij wel oproepen, we hebben bij deze commissievergadering ruim de tijd gehad om dit goed door te spreken. Dat hebben we ook bewust gedaan. Dat moeten we natuurlijk niet opnieuw doen bij de VV, maar dan moeten we gewoon de punten die we dan extra willen voortbrengen of de politieke punten even naar voren brengen en dan komt dat door de ruime bespreking hier daarvoor ook de basis hebben gelegd. Wil iemand daar nog op reageren? Kort reageren, de heer Van der Ree.

De heer Van der Ree: Ja voorzitter, ik zou morgen dat rapport opsturen, is het dan handig om dat zeg maar naar alle vijftig aangeslotenen zeg maar die normaal een mail krijgen op te sturen? Dan, want ik vind het jammer als zeg maar besluitvorming plaatsvindt zonder dat het rapport gelezen wordt.

De voorzitter: Uiteraard. De normale procedure is dat we dat even snel via de griffier laten lopen. En ik stel u voor dat u morgen het rapport zo mogelijk toezend aan de griffier met de vermelding dat we dit hier in de commissie hebben afgesproken, met het verzoek om het zo snel mogelijk, dat zal ook wel moeten, even te verspreiden, ook via iBabs, bij de officiële stukken van de beraadslagingen. De heer Hofman, u heeft het woord.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Ik wil toch wel, ik stel het zeer op prijs als het college zijn visie daarop geeft, om toch de discussie te kanaliseren. Het rapport wordt zonder commentaar zeg maar verspreid, maar ik vind het zinvol als het college daar eventueel een visie op geeft.

De heer Ouwendijk: Nou wij zullen, mijnheer de voorzitter, als ik zo vrij mag zijn, we zullen in ieder geval het ... onderzoek daarbij doen en dan staat er een wat evenwichtige situatie en dan heeft u daar met de dubbele informatie bij. En als er dan nog technische vragen opduiken, dan zou ik het wel op prijs stellen, voor zover die dan nog kunnen ontstaan, om die van tevoren even mijn kant op te sturen, dan hoeven we die niet te betrekken in de discussie bij de verenigde vergadering.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik zie de heer Hofman instemmend knikken, dus daar vertrouw ik op. Dan zie ik verder niemand meer het woord voeren, dan spreken we als commissie af dat we het stuk per bespreking, ter korte bespreking agenderen in de VV.

De heer ...: Voorzitter, maar komt er niet een advies vanuit deze commissie over het voorstel, bijvoorbeeld in de richting van degene die ons vertegenwoordigt op 15 november in de commissie muskus- en beverratten? Want daar wordt instemming gevraagd met het plan van aanpak en dan is voor de VV en ik meen te constateren uit de inbreng van de commissie dat de meerderheid van de commissie achter, met alle mitsen en maren die er geuit zijn, maar wel achter het voorstel staat. En als deze commissie niet formuleert in hoofdlijnen achter het voorstel te staan, dan weet ik niet hoe onze vertegenwoordiger op 15 november dan zou moeten opereren. Of heeft dat, ik zie de heer Ouwendijk schudden.

De heer Ouwendijk: Wij zitten niet in die commissie, mijnheer de voorzitter. '...'

De voorzitter: Bovendien staat die commissie zelf, even alle relevantie met het onderwerp, maar staat op zich niet op de agenda. Dus het gaat nu echt over het verlengen van de overeenkomst die we hebben over de muskusrattenbestrijdingsdienst.

De heer ...: Maar precies de inhoud op basis waarvan de overeenkomst verlengd wordt staat op 15 november ter besluitvorming in de commissie muskus- en beverratten. Die zit ook in iBabs, die agenda. Maar ik was niet op de hoogte dat wij daar niet in vertegenwoordigd zijn, dus dan hebben we niemand een mandaat of een mandaat met een rugzakje mee te geven.

De heer ...: Voorzitter, ik vind dit

De voorzitter: Kort, want we hebben het besluit al genomen.

De heer ...: Het besluit is genomen, ik vind het ook heel mooi dat u al die ruimte geboden heeft. En ik waardeer het ook. Maar mij bekruipt het gevoel dat er een andere discussie naar aanleiding van deze notitie en zeg maar de concrete beslissing die de heer Ouwendijk aan ons vraagt, nog een andere discussie broeit, en dat is: wat is de rationale en hoe is het nu tot zo gekomen en wat is het onderzoek geweest? En dat zijn dan op zijn minst, in mijn idee, twee agendapunten op de verenigde vergadering. Want ik verwacht dat dat nog wel eens wat tijd zou kunnen duren. Hoe gaan we, want hoe gaan we dit aanpakken? Of gaan we zeggen: nee, over het onderzoek wat er is geweest. Daar moeten we ons gewoon voorbereiden, en dat moet in een volgende commissie besproken worden. Volgens mij is de VV niet het moment om nou eens over de details van het onderzoek te gaan praten.

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, de VV, daar zullen we besluiten nemen. Wat u verlangt, en volgens mij heel veel, een oriënterend en verdiepend vragenronde. De vraag is of daar de officiële VV werkelijk het gremium voor is. Ik kijk nog even of de heer Ouwendijk daarop wil nog reageren, of dat we het daarbij laten.

De heer Ouwendijk: Ik zou het er eigenlijk bij willen laten, maar ik herhaal nog even de opmerking die ik zo even gemaakt heb: als nou onverhoopt toch mocht blijken dat daar andere dingen uit naar voren komen, die feitelijke vragen oproepen, om dan gewoon die feitelijke vragen tijdig, en dat mag iedereen voor zichzelf interpreteren, maar bij mij uit te laten komen, dan zorg ik dat er nog voor de verenigde vergadering op geantwoord wordt. Dan kan dat gewoon in de discussie betrokken worden.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik vat even samen dat we dit stuk door gaan leiden naar de VV ter bespreking. We hebben al een novemberbespreking gehad, daar wordt extra informatie verspreid, en mocht dat vragen oproepen, dan worden die vragen, zo mogelijk, nog snel schriftelijk aan onze organisatie gesteld, zodat wij vooraf de VV met zijn allen de antwoorden op die vragen ook tot ons kunnen nemen.

4H10 Voortgangsrapportage Publiek Private Samenwerking 2018

De voorzitter: Dan denk ik dat het goed is om door te gaan naar de voortgangsrapportage van de Publiek Private Samenwerking. Ik zie dat we dan een wisseling krijgen aan deze kant van de tafel, en dat de versterking weer hier naartoe komt. Dat is heel fijn. Ik had genoteerd dat de PvdA en de Algemene Waterschapspartij hier vragen over hebben, en dan wil ik als eerste het woord geven aan de PvdA om de vragen over deze voortgangsrapportage te stellen. Mevrouw Van Hijckama Vlieg, u heeft het woord.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dank u wel, voorzitter. Ik probeer het heel erg kort te houden, want we zijn allemaal een beetje moe, denk ik, inmiddels. Mijn eerste vraag is wat de status is van dit rapport. Is dit een intern rapport? Want ik kan eigenlijk qua jaarverslag op Delfluent, op Google, niks vinden. Op hun website kan ik niks vinden. Maar dat kan aan mij liggen. Dat is vraag één. De tweede is een opmerking, dat ik het, dat ik blij ben dat het er ligt. Hoe dan ook, ik ben ook blij met de informatieve bijeenkomst die we hebben gehad. Hartstikke goed. Mijn vraag vervolgens is hoe we nu verder gaan. Want in 2020 spelen er een aantal zaken, capaciteitsaanpassingen, risico's, uitval gemaal Morsestraat, levensduur biologische capaciteiten, personeelsbezetting en dergelijke. Dus mijn vraag is eigenlijk: hoe blijft de VV aangetakt op de ontwikkelingen binnen de PPS? Hoe stelt u zich dat voor? Wat mij betreft gebeurt dat zonder dat wij DB of de organisatie van de PPS voor de voeten gaan lopen, maar we willen wel graag inzicht blijven houden in wat er gaande is, wat de risico's zijn, en in hoeverre dat het specifieke belang van Delfland '...' waardeert. Mijn suggestie zou zijn om in ieder geval één keer per jaar zo'n bijeenkomst te hebben zoals we hadden. Hartstikke goed. Dat motiveert ook. Eén keer per jaar een discussie hier in deze commissie, en misschien dat we, vooruitlopend op een commissiebehandeling, alvast kunnen inventariseren wat er eigenlijk speelt, en dat misschien en petit comité, ik weet het niet, en hoe we dat kunnen inplannen. Dus zoiets zou ik me kunnen voorstellen, dat we het zo behandelen. Dat is één. Dat is dus: wat is de status, en hoe gaan we er in het vervolg mee verder? Dan heb ik een inhoudelijke vraag, als dat mag. Ik kwam op een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam, op een gegeven moment, die – het is een beetje een gedateerd onderzoek, vandaar dat ik het hier toch maar vraag, voordat ik daar schriftelijke vragen over ga stellen – een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam wat aangetoond had dat de verhouding fosfaat en stikstof in de Noordzee volledig uit balans is, en dat dat ernstige gevolgen heeft voor de ecologie en de natuur in de Noordzee. Mijn vraag is eigenlijk: in hoeverre is dit iets wat Delfland aangaat? Wij hebben effluent met een veranderde stikstof-fosfaat-verhouding. De Europese maatregelen, die hebben natuurlijk de concentratie fosfaat heel erg sterk teruggedrongen, maar de stikstofreductie heeft veel minder opgeleverd. Dat artikel dat ik aantrof geeft dus aan, dat de N/P-ratio in kustwateren opgelopen is van twintig staat tot één tot driehonderdvijfenzeventig staat tot één, waardoor het ecosysteem daar enorm verslechterd. Ik zou zeggen dat ons effluent invloed heeft op de duurzame Noordzee. Dus mijn vraag is eigenlijk: trekt u zich dit aan, kent u dit, heeft u hier iets mee? Zullen wij dat hier doen, of zal ik een technische vraag stellen? Op papier.

De voorzitter: Dank u wel. Dan had de AWP ook nog een vraag over het voortgangsrapportage PPS? Wie mag ik daarvoor het woord geven? De heer De Haan.

De heer Haan: Dank u wel, voorzitter. Ik ondersteun inderdaad het voorstel van de PvdA om jaarlijks in ieder geval te horen wat er dus met de zuiveringen aan de hand is. Wij hebben nog een vraag over, één daarvan is bijvoorbeeld om te weten wanneer die continue slipzuivering in werkelijkheid kan gaan draaien. Die vraag is al vaker gesteld, maar dat is even een voorbeeld. Dan heb ik een voorstel. Ik zag in het rapport heel netjes op bladzijde acht en negen, onder Asset Management, dat er een PI geformuleerd was over biologische capaciteit. Mijn vraag is of, om dat dus ook over te nemen in de PI-discussie hier binnen Delfland, om dat namelijk voor alle andere afvalwaterzuiveringen ook op die manier te hanteren. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Ik dank u wel. Daarmee sluit ik de eerste ronde af, en geef ik de – nu echt de Hogeheemraad, de heer Egas, het woord.

De heer Egas: Dank u wel, voorzitter. Dat heb je als je een makkelijke naam hebt, dan wordt die gauw gebruikt. De status van dit rapport is echt informatief. We hebben ooit een keer beloofd om u regelmatig op de hoogte te houden van de situatie bij de PPS, en daar is dit rapport voor. Wij nemen graag de suggestie mee

om jaarlijks de Harnaspolder te bezoeken en daar te kijken wat de status is. We zijn blij dat iedereen het informatief vond, of de mensen die er waren in ieder geval, en nuttig ervaren hebben. Dus dat zullen we zeker doen. Dus dat eventjes over het rapport. Dan wil ik eigenlijk Joyce even het antwoord geven om de technische vragen te beantwoorden.

De voorzitter: Dan heeft mevrouw Rombouts het woord.

Mevrouw Rombouts: Met betrekking tot die Noordzee, de waterkwaliteit. Rijkswaterstaat is waterkwaliteitsbeheerder van de Noordzee, en die vergund de lozingen van onze zuiveringen, en dat zijn eigenlijk alle vier de zuiveringen, want twee gaan op de wateren, en twee gaan op de Noordzee. Zij bepalen als waterkwaliteitsbeheerder aan welke eisen wij moeten voldoen, qua stikstof- en fosfaatverhoudingen. Dat zijn vergunningen.

De voorzitter: Wil ik dat even dat alle vragen eerst beantwoord kunnen worden, kan dat?

De heer Egas: We hadden nog even de vraag over het Harkos, dat is een onderzoek wat loopt. En wij hopen allemaal dat we daar een antwoord op hebben, maar op dit moment hebben we het nog niet, wanneer dat operationeel zou kunnen zijn.

De heer Middendorp: Voorzitter, per interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ik neem het u niet persoonlijk kwalijk, maar uw voorganger heeft denk ik vier of vijf jaar geleden aangekondigd dat het in 2018 gereed zou zijn. U zegt: het is nu nog niet gereed. Zouden we dan praten over 2020, of 2025? Kunt u daar iets over zeggen?

De voorzitter: Mijnheer Egas.

De heer Egas: Ik ga geen datum noemen wanneer het klaar is. We weten wel dat het onderzoek volgend jaar afgerond zou moeten zijn. Maar dat is de resultaten van onderzoek, en dat is nog niet of het operationeel is.

De heer Middendorp: Ik heb het over het onderzoek inderdaad.

De heer Egas: Ja.

De voorzitter: Helder. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Hijckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dank u wel, voorzitter, en dank voor de antwoorden. Als dit slechts een informatieve, tussen aanhalingstekens, slechts informatief voor ons is, waar vind ik dan dat jaarverslag van Delfluent? Is het niet ook zaak dat we dat kunnen zien, en kijken, en bekijken? Ik ben toch wel heel benieuwd. Dat is vraag één. En twee: de Noordzee en Rijkswaterstaat, daar hebben we weer zoiets, wie gaat nou over wat? Als een ander er over gaat, dan hebben we er niks mee te maken, dan. Mijn vraag is: dragen we bij aan die scheve verhouding? Dat is een inhoudelijke vraag, dragen we bij door het effluent aan die scheve verhouding in de Noordzee, en is het dan niet toch iets om bij Rijkswaterstaat aan te kaarten dat daar toch wel een ontwikkeling gaande is die misschien niet zo gunstig is. En of we daar wat aan kunnen doen, en dat zij daar wat aan kunnen doen.

De voorzitter: Ik geef eerst nog – ik kijk even of ik de ronde af kan maken. Wat bij dezen gebeurt. Dan heeft de heer Egas het woord.

De heer Egas: Eventjes over het rapport van Delfluent. Dat is buiten onze scope. Wij hebben een contract met Defluent, en of u het jaarrapport van Delfluent kunt inzien is niet aan ons. Wij hebben overeenkomst, en die staat in die PPS vermeld, en daar is dit rapport op gebaseerd. Dus misschien niet wat u wil, maar uiteindelijk vragen we ook niet aan andere partijen of ze de jaarrekening aan ons willen geven.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Maar er is toch een verplichting om die cijfers publiek te maken? Aan ieder bedrijf hangt toch die verplichting?

De heer Egas: Ik neem ook aan dat deze cijfers bij de Kamer van Koophandel opvraagbaar zijn.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Dan is mijn vervolgvraag ...

De heer Egas: Of wij dat willen doen.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Of u dat wil opvragen en aan ons ter beschikking wil stellen, ja.

De voorzitter: De heer Egas. En nou – oké, de heer Middendorp, interruptie.

De heer Middendorp: Ik hoor u eigenlijk zeggen: onze samenwerkingspartner, als die een jaarverslag maken, dan hebben wij dat niet, en we weten ook niet waar dat ligt. Dat kan toch niet waar zijn? Dat heb ik toch niet goed verstaan zo?

De voorzitter: Mijnheer Egas.

De heer Egas: Dat heeft u inderdaad zo niet goed verstaan. Ik ben blij dat u die woorden in mijn mond gaf. Maar wij gaan Delfluent wel om de gegevens vragen en dan kijken wat we kunnen doen, en dat willen we dan wel graag vertrouwelijk aan u meedelen. Ja. Maar die vraag gaan wij aan Delfluent stellen. Ja?

De voorzitter: Ik noteer een kleine toezegging hier, en ik neem aan dat daarbij dit stuk nog niet is afgerond, want de heer De Haan vraagt het woord. Per interruptie.

De heer De Haan: Mijn vraag over die PI, zoals dat in het rapport staat, of dat overgenomen kan worden door Delfland, ook voor de anderen waar bezet is. De biologische capaciteit.

De voorzitter: Dat was ook een mooie nabrander. De heer Egas.

De heer Egas: Ik geef het woord graag aan mevrouw Rombouts.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Rombouts: Wat wij in het rapport hebben opgenomen is eigenlijk gewoon het monitoren van de bezitting ten opzichte van onze ontwerpcapaciteiten, en daar een lineaire lijn doorgetrokken. In principe doen we dat voor alle zuiveringen, maar of het een prestatie-indicator is, dat is nog een goede vraag, denk ik. Je moet op tijd je capaciteitsplanning op orde hebben, dat is belangrijk, dus daarom doen we dat.

De heer Middendorp: Maar dan lijkt het me wel verstandig, die vraag was ook al in de vorige periode gesteld, in die PI-discussie: we willen graag, als WV, willen we gewoon oog hebben over hoe dat met de capaciteit, zowel hydraulisch als belastingtechnisch, in elkaar steekt. Want dan kunnen we tenminste ook meedenken met wanneer er dus uitbreiding zou moeten komen, of wat dan ook. Nu weten we het gewoon helemaal niet. Dus ik zou inderdaad dit wel willen meenemen in de PI-discussie, die dus nu weer opnieuw gevoerd gaat worden.

De heer Egas: Mag ik daar nog even op reageren?

De voorzitter: Die gunst heeft u.

De heer Egas: Dank u wel. Zoals mevrouw Rombouts al aangeeft: wij kijken inderdaad naar de capaciteit hydraulisch en biologisch op de verschillende zuiveringen, en die komen ook duidelijk naar voren in de hele discussies die we gaan voeren met elkaar, met masterplannen. Dus daar komen we zeker op terug bij u.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil ook verder verwijzen naar de bredere discussie die we überhaupt hebben over de PI's. De KPI's. Ik dacht dat we de tweede ronde al hadden gedaan. Dan ter interruptie, mevrouw Van Hijckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Ik ben niet tevreden met het antwoord over die stikstof-fosfaat-verhouding. Als wij effluent maken wat bijdraagt aan dat scheeftrekken van die verhouding in de Noordzee, is het dan niet iets wat wij ons zouden kunnen aantrekken en bij de, zal ik maar zeggen, de fabricage van dat effluent zouden kunnen nagaan, of daar iets te doen valt voor ons. Dat is vraag één, en vraag twee is of er bij Rijkswaterstaat gesproken kan worden over onze bijdrage aan die scheve verhouding. Lijkt me toch een logische vraag. Het kan best zijn dat u gewoon helemaal afhaakt, maar ik denk dat het toch iets is voor ons.

De voorzitter: Mijnheer Egas.

De heer Egas: Ik haak niet helemaal af, maar ik denk dat wij hier een keer het gesprek over aan moeten gaan met A. Rijkswaterstaat, B. Moeten we eventjes kennismaken van het rapport wat u heeft. Dus als u ons dat toe zou kunnen doen komen, heel graag. Want dan kunnen we ook kijken van wat de bijdrage is, en of wij daar überhaupt iets aan moeten doen. Maar mevrouw Rombouts heeft ook nog even een aanvulling, als dat mag.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts geeft haar aanvulling?

Mevrouw Rombouts: Het rapport ken ik dus eigenlijk niet, maar als Rijkswaterstaat het als een probleem ervaart, als waterkwaliteitsbeheerder, dan zou zij in haar vergunningen daarop kunnen sturen. Een aantal jaar geleden hebben wij juist het verzoek gehad om – of wilden ze eigenlijk de vergunning voor Houtrust wilden ze scherper maken, omdat we beter presteren dan de vergunning. Dus wilden ze eigenlijk de lozingsnormen nog strenger maken, dus dat we minder stikstof en fosfaat lozen op de Noordzee. Dus het is echt aan Rijkswaterstaat, denk ik, om dat soort kennisrapporten te implementeren in haar beleid, als waterkwaliteitsbeheerder, en dan kan zij daar sturen in haar vergunningenbeleid.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg: Ik zou willen afspreken dat ik het als technische vraag aan jullie stuur, met rapport erachter. Ik snap de reactie, maar dit is weer zoiets, van om de brij heen draaien en een beetje: het is van een ander eigenlijk, en niet van ons. Ik wil graag dat dat doorbroken wordt. Niet dat dat opgelost kan

worden, maar jullie praten met die lui, jullie hebben overleggen. Dit, ik gebruik het een keer, om deze vraag te stellen.

De voorzitter: Mijnheer Egas, ik voel dat u nog even een antwoord wil geven. Een afrondend antwoord.

De heer Egas: Ja, ik wil een afrondend antwoord geven, dat we inderdaad graag die technische vraag tegemoetzien, en dat wij dat op gaan pakken.

501 Energiestrategie regio Rotterdam Den Haag – Energieperspectief 2050

De voorzitter: Dan beëindig ik daarmee dit agendapunt, en dan ga ik over naar de bespreking van de energiestrategie, regio Rotterdam Den Haag en het Energieperspectief wat erbij hoort. Ik had genoteerd dat er vragen waren van de PvdA, van de ChristenUnie en van Ongebouwd, zover ik weet. De voortgangsrapportage? Ik krijg ingeseind nog de vraag of wij de voortgangsrapportage van het PPS, of we die als hamerstuk of als spreekstuk moeten agenderen. Het was hier een hamerstuk, ik neem aan dat wij het ook als hamerstuk naar de VV mogen sturen. Dus het gaat door als hamerstuk. Het eindigt – dat heb ik niet op mijn agenda staan. Akkoord, het eindigt hier. Daarmee afgerond hebbende, de voortgangsrapportage die eindigt hier, punt. De energiestrategie, en dan ga ik deze keer rechtsom, en dan geef ik het woord aan de heer Van Winden, van Ongebouwd.

De heer Van Winden: Bedankt, mijnheer de voorzitter, maar ik denk dat er een vergissing is. Ik had vragen met name over de muskusrattenbestrijding, en niet over de energiestrategie.

De voorzitter: Akkoord. Dan kijk ik toch even gewoon rond. Mijn aantekeningen waren niet geheel correct. Het woord wordt gevraagd door? Niemand. Dan is het woord aan de PvdA.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Nou het is een hele korte vraag. Wij willen graag bij de ontwikkeling van de RES betrokken zijn, '...' de vraag is: hoe wilt u dat gaan doen?

De voorzitter: Helder. De heer Egas.

De heer Egas: Zo snel? Kom, kom.

De voorzitter: Maar u heeft het woord.

De heer Egas: Wij juichen het initiatief toe. Wij willen graag weten welke kansen dat voor Delfland biedt, en we hechten er aan dat de energietransitie en de klimaatadaptatie meer integraal worden aangepakt, maar dan ook voor ons hele gebied. Zodat er geen rechtsongelijkheid ontstaat tussen verschillende gebieden en burgers, wat betreft de inspanningen.

De voorzitter: Daarmee ...

De heer De Klerk: Voorzitter, misschien al voorsortierend op mevrouw Van Hijlckama Vlieg, maar er zijn ook al informatiebijeenkomsten over de RES'en geweest, waarbij ook de VV is uitgenodigd. Ik was er toevallig bij eentje bij, dus volgens mij wordt de VV al hier actief bij betrokken. Zover ik in ieder geval weet.

De voorzitter: Dan beëindig ik nu echt de eerste ronde. Ja, en dat kan ik ook. De heer Egas heeft het woord.

De heer Egas: Vanzelfsprekend houden we de VV daarbij aange- – alle afkortingen altijd – de VV daar zoveel mogelijk bij aangesloten. Inderdaad, waar de heer De Klerk al naar verwijst, dat zijn de bijeenkomsten die ook vanuit de RES georganiseerd worden, juist om die gelijkheid tussen alle partijen te handhaven. Ook de informatiebron die we allemaal doen. De volgende stap die we met elkaar zullen moeten gaan zetten is naar een invulling voor die RES, en daar gaan wij, willen we eigenlijk als we eventjes naar de planning kijken die we daarvoor aan de kant van de energiekant binnen Delfland aan het opstellen zijn, kijken om dat in de VV van april te kunnen brengen, en dan daarvoor in de commissie in een informatieve VV, om u daar in mee te nemen, welke stappen wij willen zetten op die energieneutraliteit, en daaraan gekoppeld de klimaatneutraliteit.

De voorzitter: Ik hoor instemmende geluiden. Ik open de tweede ronde. Is er nog iemand die een opmerking heeft voor de tweede ronde? Daar sta ik even nadrukkelijk bij stil. Nee? Dan sluit ik bij dezen ook dit onderwerp. Mensen, voordat wij doorgaan naar de vertrouwelijk vergadering, er is een vertrouwelijke vergadering na afloop van deze vergadering. Indien wij een opmerking of een vraag hebben over de notulen van de daarvoor geldende vertrouwelijke vergadering. Als die er niet is, dan kunnen we volstaan bij dat hier wetende, en alle twee de vergaderingen afronden. Is er iemand die iets heeft voor de vertrouwelijke vergadering, inhoudelijk op de notulen van toen? Ik zie werkelijk dat iedereen daarvoor instemming geeft. Instemming dat mag hier, dus dan zijn bij dezen ook die notulen goedgekeurd, hoeven we die vergadering niet te openen en te sluiten.

Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan sluit ik bij dezen vergadering, ik dank u wel. Rondvraag? Dat was bijna gelukt. Het ging heel voortvarend, het was bijna gelukt. Maar toch niet helemaal. Met dank aan de griffier, voor de opmerkzaamheid. De rondvraag. Is er iemand die iets heeft te melden of te vragen voor de rondvraag? Dan ga ik deze keer even rechtstom. Mensen, ik vraag u toch even – ja, ondanks dat het even wat ludiek ging, dit is toch nog wel een officieel agendapunt – wie mag ik het woord geven? Niemand? Niemand? Dus, de rondvraag is geweest. Hij was ledig. Dan sluit ik nu echt deze vergadering. Ik dank u.